

הוצאה מיוחדת
מספר 1053
מ"ז כסלו תשי"ז, 8.12.1957
שנה 21
מחיר 400 פרומה

סיפורו האמיתי של הכתב שנהאט

אלי תבוא

האמיתי

איתעב

עמוס מתחמק מבית סוקולוב

בהאשמות שיוחסו לו בפומבי על ידי דוברי המשטרה, כדי שיוכל להזים את ההשמצות הדוֹנניות והפחדניות — או:

● להעמיד לדין את הקצינים שהפיצו השמצות אלה בשם המדינה, למען יתנו את הדין על מעשם המחפיר — או:

● למנות ועדת-חקירה צבורית, בראשות שופט עליון או מחוזי, שתגבה את העדויות ותנצה על חקירה יסודית משלה, ותמסור דו"ח לציבור ולכנסת תוך חודש ימים.

זוהי קריאת-תגר. אם יסרב השלטון להיָענות לקריאה זו, שוב לא ייצא עוד איש בארץ שיתן אימון לסופעים כי לא מנגנון ממלכתי ביצע את הפשע.

★ ★ ★

בשעה שישבתי עם חברי-כנסת חשוב, לי שערב חבר הממשלה, ודנו בפרשה, שאל אותי לפתע בשטות: "תגיד לי, האם אתה לא מפחד?"

נזכרתי במעשה שקרה בבריטניה בימי מלחמת העולם השנייה. אחד הכסילים במשרד התעמולה של הממשלה הוציא כרוז-קרי, שנועד להרים את המוראל. הכרוז נראה את הכותרת השחצנית: "מי פוחד מפני מסור-סייח-הגרמניים?"

כשהגיעה הכרוז לקיר אחד הבסיסים של חיל-האוויר המלכותי, רשמה יד אלמונית מ"תחת לכותרת: "לחתום כאן." תוך 24 שעות חתמו כל הבסיסים של אותו בסיס, גיבורי הקרב על בריטניה.

האם אנחנו פוחדים? כן, אנו יודעים כי מולנו עומד מנגנון אדיר, שאינו נרתע מפני שום דבר, הרגשנו את נחת זרועו על גופנו. ראינו אותו בפעולה בפרשות מהירות, כמו פרשת רצח קסטנר.

לולא פחדנו, לא היינו בני-אדם. אלא רוב-בוטים. אולם הפחד לא ירתיע אותנו מלב לא את חובתנו. בימי המלחמה ראיתי את חברי פלוגתי יוצאים ללהל-לילה ועולים על מולנו עומד מנגנון אדיר, שאינו נרתע מפני האויב בחשיכה. כל אחד מאתנו פחד. כל אחד ידע כי קיימים סיכויים רציניים שלא ישוב חי מן הפעולה. רבים לא שבו. אולם ידענו שבפני אדם הגון לא היתה ברירה אלא לצאת שוב ושוב. כך, תוך פחד והתגברות, גולדו מעשיהם של לוחמי תש"ח, מקימי המדינה.

כיום אנו עומדים בקרב אחר. ייתכן שהוא קשה יותר, מבהיל יותר — כי האויב נסתר מן העין, והוא יכול להתקוף מכל עבר, לנעוץ את סכיני המורעלת בגב. החזית היא אחרת. אולם המאבק נשאר אותו המאבק, פחד או לא פחד: הכבוד העצמי, ההגיונות, תחושת-החובה, תובעים כי נמשיך בדרך.

לוי שפירא

שעה עצמה בפני עורכי העיתונים באותו בית: כדי להשמיץ שם את השמצותיהם נגד תבור. כמה עיתונאים הציעו לאלו תבור לנשט עמם לבית-סוקולוב, כדי שעורכיהם יוכלו לשמוע את דבריו במו אוזניהם. ביצבץ הי רעיון האמין להכניס את תבור למסיבת העורכים, כדי שיוכל לסתור בו במקום את דבריהם של עמוס וחבריו. הצגת שני הצדדים זה מול זה בחדר אחד, היתה מבררת את האמת חיש כהר.

ליחינו את אלי לבית-סוקולוב. בעוד שי הוא חיכה למטה, עלו כמה כתבים והודיעו לעורכיהם למעלה כי הצלמים התרחקו, מה שקרה אז נראה כאילו גלח מפרסרה הו ליבודית.

בקרב פמליית הקצינים העליונים, עטורי הקישוטים, פרצה פאניקה. הסכנה הנוראה של נוכחות קורבנם בבית, העבירה אותם על דעתם. הם נעלו מכפנים את הדלת ב"מפתח. צמרת משטרת ישראל סגרה את עצי מה בחדר, יחד עם העורכים, אחות פחד מני הצעיר בן 23 שהמתין בשקט בחוץ. לא יכולתי שלא לצחוק בפה מלא, זו הפעם הראשונה מזה 72 שעות, בהן לא עצמתי עין. כי הנה, תוך כמה שעות, התהפכה הקע"רה על פיה. בבוקר ישב אלי מאחורי סוגר ובריה, ועמוס ומשרתיו השחצנים התהלכו בחוץ. ואילו בערב ישובו עמוס ומשרתיו מבור הלים מאחורי דלת נעולה, בעוד אלי ישב בחוץ.

עמוס ומלווייו המשיכו להסתתר בחדר, גם כשהעורכים יצאו ממנו בתום מסיבתם. אתו הם המתינו עד שהצלמים התרחקו, ניסו להתחמק מן הבית מבלי שיוכלו. הם לא הצליחו.

זה היה רגע גדול. מעולם לא ראיתי, כמו עיני, הפגנה נהדרת יותר לכוחה האילם של האמת, ולפיק הברכים של המצפון הרע.

★ ★ ★

באותו רגע כבר הוכרע הקרב הציבורי. רובו המכריע של הקהל, כל אותם ההמונים המצויינים באינטליגנציה כל-כך מוחלט לגבי האמת, ידעו כי סיפורו של אלי אמת. רק הערכים המפלגתיים הנרצעים הניצוץ עוד ניסו לשכנע את עצמם כי יש אמת כלשהי בגירסת המשטרה והשב.

אולם עצם העובדה שהיו שתי גירסות, אשר האדם נדרש לבחור ביניהן, כבר היתה נצחון גדול של כוחות-החוש. הם לא ביצעו רק את הפשע. בעזרת שותפים וכתב-לביהם. עוד הכריחו את הקורבן המוכה להוכיח כי לא התעלל בעצמו.

חלק מן האשמה לכך רובץ על העתונות. אמנם נהגו הפעם רוב העיתונים, ובראשם דיונות אחרונות, הבוקר וחרות, בהגינו הרבה יותר גדולה מאשר בפעמים הקודמות, בהן הותקף עתון זה. מלבד עיתונים המשרתים את השב. בפה מלא, כמו ומרחב, נתנו כל העיתונים את שתי הגירסות. אולם אובי ייקסיביות זו היתה בעלת ערך מוסרי מופקד פק מאוד. האם תתכן ניטרליות קפדנית בין רוצח ונרצח, תוקף ונתקף? והאם ישנה הגינות בניטרליות כזאת?

היתה גם גירסה שלישית — גירסתם של אלה שאמנם האמינו בלב שלם לדברינו, וי העריכו את עמדתנו, אך שלא רצו בכל זאת להאמין כי החטיפה בוצעה בידי השב. או מוסד הקשור בו. הם חיפשו בקדחתנות אפי שרות אחרת כלשהי, שתימונצ מהם את הציור האכזרי.

איני כועס עליהם. דרוש באמת אומץ-לב פנימי רב מאוד כדי להביט לאמת ישר ב"עניים. כי אמת זאת היא נוראה. היא מחייבת למסקנות. היא עשויה למוטט הרבה אשליות יקרות ונוחות שעוד שרדו בלב. הרבה יותר נעים לחשוב שהחטיפה לא בוצעה בידי מי גנון ממלכתי, אלא בידי כמה פורצי-גדר בלתי-מומשמעים, או מחתרת חדשה, או פלוגת אגרוף פרטית.

אולם, קורא יקר, התיאור שתמצא בגליון זה, ללא כחל ושרק, הניתוח העובדתי של התנהגות המשטרה בפרשה (עמודים 14-15), שוב אינם משאירים כל ספק לגבי מבצעי הפשע. מי שרוצה לטמון את ראשו בחול, רשאי לעשות זאת. אולם עליו לדעת כי הוא בורח ממאבק נגד רוח רעה, העלולה להימיט אסון על המדינה. מי שמצפוננו נותן לו להתחמק מן האחריות לדמות מדינתנו, ידע לפחות מה הוא עושה.

★ ★ ★

אנו לא ניתן למשטרה להתחמק מן האחריות לדבריה, ולא נרשה לחוטפים להימלט מן האחריות למעשיהם. תביעתנו פשוטה ו"תכליתית, והיא חייבת לשכנע בפשטותה את אדם ברדעת.

אנו דורשים:

● להעמיד את אלי תבור לדין

העורך הראשי:
אורי אבנרי

ראש המערכת:
שלום כהן

עורך משנה:
דוב איתן

עורך תכנית:
אשרת אור

עורך כיתוב:
סיגל רשת

כתב בכיר:
אורי תבור

חברי המערכת:

מנשה ברדיין, שייט גלור, לילי גלילי, רוברט הורוויץ, רוני ורר, אברהם חרמון, אוסטר טאכר, אלכס פסיס, אביבה סטן, עמוס קינן, שלמה קרו.

העולם הזה

רחוב גליקסון 8, תל-אביב, טלפון 26785.
ת.ד. 136, מען למברקים, "עולמפרט".
המוציא לאור: העולם הזה בע"מ.
דפוס משה שהם בע"מ, ת"א, טל. 62239.
ההפצה: דוד טופל ובנימין תל-אביב.
המטרפת איננה אחראית לחיובן המודעות.

העתון הנקרא ביותר במדינה

21.6.21

ניסתה לשכנע את הציבור כי ביימנו את הפשע, אנו תבענו את המשפט. קשה לתאר אכסור גדול יותר.

אם יש משהו באמרה כי על ראש הגנב בוער הכובע, הרי שתגובתנו צריכה להוכיח מצפוננו של מי מוכתם. המשטרה פחדה מבית-המשפט ומדעת-הקהל — אנחנו לא פחדנו. להיטף, אנחנו יומנו ללא דיתוי התייצבות לפני הציבור ושאלותיו.

★ ★ ★

כשקראה המערכת למסיבת-עתונאים זו, עלתה, כדבר מובן מאליו, ההצעה לכנס אורי תה בבית-סוקולוב, ביתה של אגודת העתונאים. חבר מערכת טילפן למשה רון, מוזכר האגודה, השלטן הכליכיל באגודה זו. התי שובה היתה מפתיעה ביותר: המוזכר טירב בהחלט להרשות את קיום המסיבה בבית העתונאים. למרות שכל עתונאי העיר היו דורכים לקראת דבריו של אלי, שהיו הידר עה העיקרית של היום.

קיימנו את המסיבה שלנו במקום אחר. כשי אך סיימנו אותה, נודע לנו לפתע הצד ה"שני של המטבע. כמה עורכים טילפנו באופן בהול לכתביהם, שהיו במסיבתנו, כדי ליבקשם לאוז לבית-סוקולוב ולמסור להם את דברי אלי. מסתבר כי המוזכר, שסייד לתת לאלי תבור העתונאי להשמיץ את דבריו ב"בית-העתונאים, בו יכול כל מוכר-נקניקים לקיים מסיבת-עתונאים תמורת תשלום, נתן לעמוס בן-גוריון ולפמלייתו להופיע אותה.

שום רגע מכל הרגעים הדרמטיים של ה"שבוע לא נחרת בזכרוננו כמו זה שאסכר עליו עתה.

אלי תבור שוחרר ביום ג' בערב. בלי תנאי, בלי נסיון לשטשטש אפילו את הנסיגה המבישה, מתוך פחד גלוי להעמיד את השמצותיה הגלויות למבחן בבית-המשפט, נכנעה המשטרה. אפילו ערבות לא נדרשה מתבור. הוא לא הואשם במאומה.

קיבלתי את הידיעה בכנסת, שם דנתי אור תה שעה עם כמה חברים מרכזיים על הצורך בפעולה מיידית להוצאת המצפון הציבורי. כשמסרו לי על השיחור, הסכמתי מיד להצעתם הסלפנית של חברי: לכנס ללא דיתוי מסיבת עתונאים כללית, בה יספר אלי ב"גלוי את כל סיפורו. היה זה סימן של אימון בלתי-מסוייג מצדנו, כי אותה שעה לא שמע דעיון איש מאתנו וגם לא פרקליטו של אלי, את הסיפור המלא.

בשעה שמהירתי חזרה לתל-אביב, פתח שלום כהן את המסיבה בא לש בטי בראשית דבריו השמיץ קריאת תגר מוחצת: בעוד ה"ניסטר מנסה להשתמש מדין משכבה, הרי אנחנו שטים לקראת אורכיה, ש"עמדה אור הני לדין.

היתה זאת קריאה בלתי-רגילה. גם המעב היה בלתי-רגיל כי הנה המאשימים לא העזו לדרוך על מכתב בית-המשפט. אפילו הא ב"י לבקש את הארכת מעצרו של אלי. ויהי אנה המואשמים, שמכונת-הת, כולה האדירה

אבנרי ותבור בשעת מסיבת העורכים בבית-סוקולוב

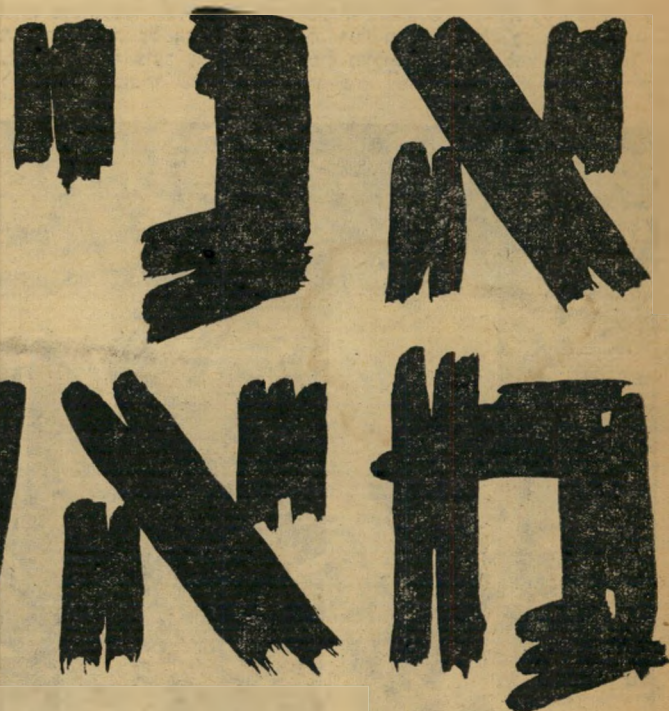
אין זה סיפור עתונאי. כל אשר אני עומד להעלותו עתה על הכתב אינו אלא התיאור המדויק של כל אשר קרה לי מיום השבת האחרון בבוקר, עת עזבתי את ביתי לאחרונה, ועד לשעות הערב המאוחרות של היום השני, כעבור כמעט 60 שעות.

זוהי פשוט עדות. אני נשבע שכל מה שאכתוב כאן הוא אמת מוחלטת. כל אשר אכתוב בעמודים אלה יוכל לשמש עדות או חומר בידי המשטרה. אולם אני כותב את הדברים למען המשטרה, וגם לא למען הש.ב. זוהי עדות בפניך, הקורא, אתה תהיה השופט.

אני מתכוון ליפות את הדברים, וגם לא לכערם. לא אכחד. אם לא אצליח לזכור פרט זה או אחר מתוך השתלשלות הדברים, פשוט אציין שאיני זוכר. אם לא אוכל להסביר לך פרט מסוים, ואולי פרטים רבים, לא אחשוש לומר לך שאין בפי הסבר.

עד היום שמעת אתה, הקורא, רק קטעי-סיפורים מאוזן שניה או שלישית. חלק מן הדברים שובשו בתוס-לב, וחלק בזדון. דברים שמעולם לא אמרתי הושמו בפי. עתה אני מגולל בפניך את הסיפור המלא.

את המסקנות אני משאיר לך.

- מאת אלי תבור -

בטוח אותם רגעים שאיש מלבדי ומלבד הנספח המסחרי אינו יודע על קיום השיחה הסלפוגית. לא חלפו 24 שעות ונוכחתי כי טעיתי טעות תמימה.

★ ★ ★

אהרי ארוחת הצהריים עוד הספקתי לשחק שח עם חותני. קבעתי עם אשתי פגישה לשעה 8.30 בערב במערכת, כדי שגלך יחד להצגה בקולנוע מנדלר, וחטיפתי אחרי אדם היודע רוסית כדי שיתרגם לי רשימה כתובה רוסית, אודות הסרט הסובייטי "ה'41".

נסעתי לבית הורי, ויחד עם אבי יצאתי לבית אחד מקרובי, לו מסרתי את מלאכת התרגום. היה כבר חושך כשיצאנו יחד, אני ואבי, אל הרחוב. השעה היתה קרובה לשעה שש, מועד התכנסותה של ישיבת המערכת, בה חייב הייתי להיות נוכח כדי לקבוע את מסגרת כתבתי בעניני הספורט. החלטתי שעוד אספיק לגשת לדירתו של מר בכר, ברחוב המשביר 25, כדי לשוחח עמו מעט על עניני כפר-המכביה.

מר בכר הוא בעל מזנונים, או משהו כזה. שמו הוזכר בקשר לפרשת המעילות שהתגלו במכביה האחרונה. הוא היה האיש שראה את עצמו מקופח, כתוצאה ממסירת זכויו המסעדה בכפר המכביה לאחר. עד אז, וגם לאחר מכן, לא ראיתי את מר בכר פנים אל פנים מעולם.

נפרדתי מאבי ברחוב יהודה הלוי, והמשכתי בדרכי לכיוון רחוב המשביר, בדרום העיר. כמו מרכזי-עסקים אחרים בשבת זו, היה הרחוב אפל וריק. רק מספר פנסירחוב הפיצו אור. למרות שלא חששתי מדבר היתה זו הרגשה מוזרה לעצוד יחידי ברחוב, שתריסי חנויותיו מוגפים ושארין נפש חיה נראית בו.

הבית מספר 25 ברחוב המשביר נמצא בדיוק בקצהו השני, כשאתה בא מכיוון דרך יפו תל-אביב. חדר המדרגות היה חשוך, לא מצאתי בו מצית אור. עליתי במדרגות החשוכות לקומה השניה, שם נמצאות שתי הדירות היחידות באותו בית. מאחת הדלתות בקע מעט אור. צילצלתי בפעמון והמתנתי עד שתפתח הדלת. מישו מהעבר השני הדליק אור

היה זה בוקר של יום שבת רגיל, סגרירי ואפור. לא הרבה אורחים יצאו אותו יום לטיול של שבת ברחובות העיר. שמיים מעוננים העידו כי בכל רגע עומד גשם שוטף להציף את הרחובות. לא היה לי אותו יום חשק רב לצאת לרחוב. אולם העבודה הרבה שעמדה לפני באותה שבת, הוציאה אותי מביתי בכוה. הייתי מוכרח לסיים עד לשעה שש בערב כמה וכמה ענינים שונים.

אותו יום שבת היה עלי לסיים איסוף מספר פרטים והוכחות, בקשר לכתבה על שעוריות הספורט. לשם כך הייתי צריך לשוחח עם כמה וכמה אנשים. מיהרתי למערכת, כדי שאוכל משם לקבוע טלפונים פגישות עם אותם האנשים. אך למעשה, השתכשה תכניתו כבר מהרגעים הראשונים לצאתי לרחוב.

ערב קודם לכן נפרדתי מחבר שהיה צריך להמריא לחוץ-לארץ. אך להפתעתי פגשתי בו יושב ולוגם קפה בבית-קפה ברחוב דיונוגוף. התעכבתי שם שעה ארוכה. תוך כדי ישיבה באותו בית-קפה חלף על פני אחד האנשים עמו רציתי להפגש. ישבתי עם איש זה זמן ממושך לקבלת חומר, שוחחתי עם אנשים אחרים שהזדמנו לאותו מקום, וקבעתי פגישה ליום שני עם עתונאי צרפתי השוהה בארץ ואשר חיבר תסריט לסרט צרפתי-ישראלי העומד להיות מופק בקרוב.

★ ★ ★

7פני שהגיע זמן ארוחת הצהריים בבית הורי אשתי, הספקתי עוד להתקשר טלפונים מהמערכת לשגרירות הסובייטית ברמת-גן. השיחה היתה שיגרתית ותפלה. הבעיה שהעסיקה אותי היתה ענין הסרטים הסובייטים המוצגים בארץ. ימים מספר קודם לכן סורסמה ידיעה בעתונים כי הרוסים הוציאו את סוכנות הפצת סרטיהם מידי המפיץ מר יאיר, והעבירוהו לידי סוכן אחר. כעורך מדור הקולנוע של העולם הזה, רציתי לקבל פרטים ממקור ראשון, ולכן ביקשתי לשוחח עם הנספח המסחרי הסובייטי, המטפל בענינים אלה.

השיחה בינינו היתה קצרה. היא התנהלה באנגלית. הנספח המסחרי סרב לומר לי דבר, ואף סרב לקבוע לי ראיון, בטענה שאת כל הפרטים יש לברר עם מר יאיר עצמו. הייתי

מכונת שחורה הגיחה בלילה מאחורי

החוצה. אמרו לי לצאת, ויתכן גם שאיוו יד משכה או דחפה אותי החוצה. נתקלתי לפני שיצאתי במשהו, שנראה לי כמו מושבים אמצעיים במונית.

יצאתי מהמכונה; מישו יצא אחרי וסגר את הדלת בטריקה. הרעיון האחד שסירסר בראשי היה: "לזכור! לזכור! כל מה שקורה לך עכשיו". חזרתי על כל מה שהיה זכור לי עד לרגע שהורדתי מהמכונה, חזרתי ושיננתי זאת בלבי כדי שלא אשכח. ניסיתי להסיק מסקנות והמסקנות היחידות שהסקתי היו: "לקחו אותי במונית, שהיו בה כנראה שלושה אנשים; הנהג, האיש שירד לפני והאיש שירד מאחורי". לא יכולתי להיזכר בשום פנים אם ליד הנהג ישב אדם נוסף.

ואז התחיל המסע. עברתי הרבה מסעות בימי חיי. עברתי מסעות-טויל בתנועות הנוער ובבתי-הספר, ועברתי מסעות-סבל בצבא. המסע הנורא ביותר שהיה זכור לי עד אז היה מסע בתקופת הטירונות שלי בצבא. ערכנו אותו אחרי לילה שאני לא ישתני בו. לא רציתי לצאת למסע, משום שהפחדו אותנו שזה יהיה מסע-סבל, והרבה אנשים יישברו בו. מהרגע הראשון, הייתי אז בטוח שאפול במסע ואשבר. החזקתי מעמד קילומטרים רבים, כשכל רגע מנקרת בי המחשבה שעוד מטר אחד אפול ואתקלף. המסע שנערך לי הפעם היה נורא הרבה יותר; לא מבחינת הסבל הגופני, אלא מבחינה נפשית.

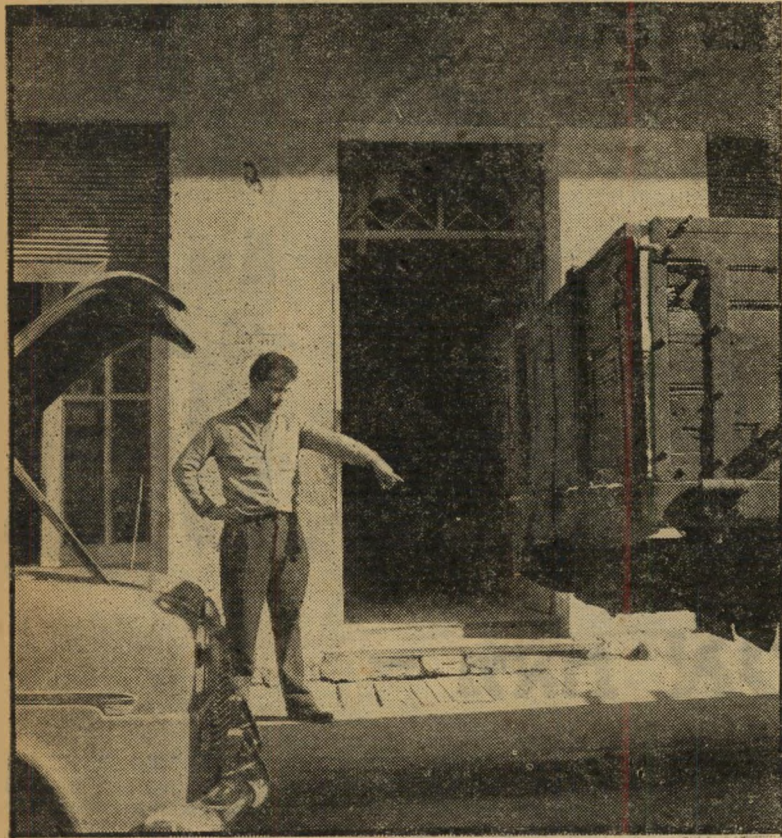
האנשים שהיו איתי אמרו לי להתקדם באופן חפשי. הם צעדו תהילה מאחורי. צעדתי חופשי, במחשבה שאלך רק מספר צעדים, אבל להליכה לא היה סוף. עכשיו הבחנתי לראשונה שמה שמסכה את פרצופי וראשי אינו אלא שק. מול הפה היה בו קרע קטן. השק לא היה קשור ראשי אלא פשוט מונח עליו, כשסרתי-העודף שלו מתקפל על כתפי.

לא ראיתי לאן אני הולך. הלכתי והלכתי, על דרך שהשתנתה חליפות. פעם היה זה כביש מוצק ופעם הייתה זו דרך עפר. כל הזמן הלכו האנשים איתי. פעם היו הולכים מאחורי, פעם לצדי, כשהיה צורך להסתובב אמרו לי: "שמאלה!", "ימינה!" או פשוט תפסו בזרועי והפנו אותי לכיוון הדרוש.

"אתה עצור בידני!"

דמה היה לי שלא יהיה סוף למסע. היו רגעים בהם התחשק לי לעמוד ולומר: "עד כאן, יותר אינני הולך ותעשו לי מה שתרצו". אבל לא הוצאתי הגה מפי. משהו כאילו שיתק את לשוני וכוח רצוני. כל העת הלמו רקוטי וגם ליכבי פעם במהירות. רגלי וגופי היו קלים, אך ראשי נראה לי כבד מאד.

לבסוף, אחרי הליכה שנראתה לי כהליכה של כמה שעות — אולם בסיכום ראשון אמרתי לעצמי שלא יכול להיות שהלכתי יותר משעה — אמרו לי חוטפי לעמוד. עמדתי. שמעתי חריקת שער ברזל. מישו צעד לפני. נאמר לי ללכת קדימה. הלכתי תחילה על משהו מוצק ואחר כך דרכה רגלי האחת על אדמה רכה ואילו רגלי השנייה נתקלה במשהו קצת יותר גבוה מהאדמה. הבנתי שאני צועד על מרצפות בסוף גדולות, המונחות לסירוגין, ברוח זו מזו. אחרי צעדים מספר הבחנתי שאני נמצא בתוך בית, למרות שלא שמעתי שום חריקה.

"כה עמד הרינו!" אלי תבור משחזר בפני צלם העולם הזה את המסע בו חנתה מכונת הרנו לפני פתח חדר המדרגות, ממנו יצא דקות אחדות לפני חטיפתו. בעל הרנו הודה במשרה כי חנה במקום.

של דלת. כעת, בשעת השיחזור, אני חושב ששמעתי גם רחש של עצים וענפים מתנועעים ברוח.

עמדתי שם שעה ארוכה. ואז, בפעם הראשונה, נרגעתי והתחלתי לסדר את המחשבות בראשי. "מי חטף אותי? למה חטפו אותי? אם כבר חטפו אותי, למה לא קשרו אותי? מה יגידו במערכת כשלא אבוא בזמן? מה תגידו אחי? מה יהיה אם יחזיקו אותי זמן ממושך? מי ימלא אז את מקומי בעתון ברגע האחרון?" אלה היו בערך השאלות ששאלתי את עצמי.

נתי לעצמי גם הרבה תשובות. הערכת-מצב קצרה הביאה אותי למחשבה שמישהו חמד לו לצון וחטף אותי; חשבתי גם שאולי רוצים להפחיד אותי. אם זאת היתה המטרה, הרי שבאותם רגעים, ובשעות שאחר כך, השיגו החוטפים את מטרם במלואה.

לא שיחררתי את עצמי מלחשוב גם מי יכול היה לעשות לי מעשה שכזה. מובן שברגע הראשון חשבתי על השב, אולם מיד הוצאתי אפשרות זו מכלל השאלות. לא העליתי על דעתי שמוסד ממלכתי יעשה מעשה כל כך טפשי — ודוקא לי, חשבתי גם שיתכן שמישהו מחוגי הספורט חטף אותי, כדי למנוע פרסומים בעתיד. אולם לא יכולתי להיאחז באיזו נקודה שהיא.

★ ★ ★

החשבותי נפסקו ברגע בו אחז מישו בחזקה בזרועי, והתחיל להובילי קדימה. מושיבו אותי על כסא. זה היה כסא עץ עם משענת עץ. ברגלי נתקלתי בעץ לפני, והבנתי שניצב שם שולחן. מבעד לחרירי השק הבחנתי שבחור בו אני נמצא יש אור. יותר

בחדר המדרגות, ואז נפתחה הדלת קמעה, מבלי שהבריה יוצא ממנה. ראש קרח של אדם מבוגר הציץ מבעד לפתח.

"כאן גר מר בכר?" שאלתי.

"לא", היתה התשובה, "הוא גר בדלת ממול". והדלת ננעלה מיד.

ניגשתי לדלת השניה וחיפשתי פעמון. דומני שהיה שם כפתור, אלא שבתגובה על לחיצתי לא שמעתי כל צלצול. הקשתי באצבעותי על הדלת, המתנתי דקה או שתיים ומשלא נעניתי ירדתי לרחוב.

אינני זוכר בדיוק אם אותה שעה הצאתי לעצמי סיגריה, או שרק החזקתייה בפי והתכוננתי להדליקה. מה שזכור לי בדיוק, הוא המראה שהתגלה לעיני ברגע שעמדתי בפתח חדר-המדרגות. ליד המדרגה הסמוכה לבית חנתה מכונת קטנה מסוג רנו, בצבע בז. מאחורי, מעברו השני של הרחוב, עמד אדם, אשר התחיל במרוצה, ברגע בו הופעתי בפתח חדר-המדרגות. כשיצאתי לרחוב הבחנתי כי הוא נעלם בתוך מכונת שחנתה ברחוב המשבי, ועד כמה שזכרוננו אינו מטעני, לא היתה ברחוב שעה שנכנסתי לבנין. אירות המכונת היו דלוקים ומנועה פעל.

באופן טבעי המשכתי בדרכי ברחוב המשבי, לכיוון דרך יפו-תל-אביב, משם באתי. המכונת, שנראתה לי מכונת, כהה ומאורכת, החלה לנסוע מולי וחלפה על פני. התבוננתי בה, אולם לא יחסתי לה כל חשיבות.

מישהו קרא: "אלי!"

הדפתי עיני פני עוד מספר בנינים ברחוב המשבי, כשעלה בדעתי לפתע, כי כני להגיע למערכת הנמצאת בסביבות ככר דיונונג, יהיה עלי לנסוע באוטובוס מספר 5. התחלתי לחזור וללכת דרך רחוב מרכז מסחרי לתחנת האוטובוס. אני זוכר עוד שאף מנתי את שארית הכסף שנותר לי בכיסי אותו יום, כדי לראות אם יספיק לי לנסיעה. היו בכיסי 125 פרוטות.

חזרתי על צעדי ברחוב המשבי. אולם ברגע בו הגעתי בחזרה מול פתח חדר-המדרגות של הבית מספר 25 ממנו יצאתי, יצא משם אדם, קרח במקצת או בעל מצח רחב מאד. כמעט ונתקלתי בו. מפתאומיות הפגישה הבלתי-צפויה גבהלתי קצת. ראיתי שהאיש ניגש עם מפתחות בידו למכונת הרנו הקטנה, שחנתה לפני הבית. נכנסתי לרחוב מרכז מסחרי והתחלתי לצעוד בכיוון לרחוב עליה. לא הבחנתי בשום מכונת או בשום תנועה חשודה, לפני, במרחק כמה קבוצות בחים, צעד אדם לבוש מעיל ומגבעת. מלבדו היה גם רחוב זה שומם לחלוטין, כמו רחוב המשבי.

הספקתי עוד לצעוד כמה עשרות מטרים; חצייתי גם כביש או שניים. הייתי אז שקוע בהרהורים, כיצד אצליח לפגוש את מר בכר, ואז, לפתע, שמעתי רעש מכונת מתקרבת מאחורי. שמעתי חריקת בלמים ליד, ליד המדרגה הדרומית, ברחוב מרכז מסחרי. מכונת ארוכה וכהה, דומה מאוד למכונת שחנתה קודם ברחוב המשבי, נעצרה ליד, במרחק של בערך מטר מן המדרגה. רק מאוחר יותר, כעבור חמישה ימים, כאשר חזרתי עם חברי לאותו רחוב כדי לשחזר את פרשת החטיפה, נוכחתי לדעת כי כיוון נסיעתה של המכונת היה בניגוד לכיוון התנועה ברחוב זה, שהוא חד-סירי.

★ ★ ★

ברגע בו נעצרה המכונת ליד, היתה הדלת האחורית שלה פתוחה לרווחה. מישו מתוך המכונת קרא: "אלי..."

באופן הטבעי ביותר צעדתי צעד מהמדרגה לכיוון המכונת, והכנסתי את ראשי מבעד הדלת, לראות מי קרא לי. עמדתי כשגופי נוטה כלפי המכונת, ויתכן שנישננתי בדי על דלתה הקדמית. בעת שניגשתי למכונת לא חשדתי ולא חששתי מדבר. היה נראה לי כאילו אחד מחברי עבר במקום, ומזמיני להיכנס למכונת. לא ניגשתי לנהג. מכיוון שהוא הסב את ראשו ממני, ואילו מי שקרא לי ישב בתא האחורי במכונת, שדלתו היתה פתוחה לפני.

עד לכאן הכל זכור לי בבירור ובדיוק. מה שאירע ברגעים שאחרי כן — פשוט אינו משתחזר בראשי. במשך הימים שישבתי במעצר, וגם אחרי שחרורי, ניסיתי לחשוב ולהיזכר, כיצד בעצם הוכנסתי לתוך המכונת. את ההסבר הראשון הסברתי לעצמי שעה שראיתי לראשונה את חליפתי האפורה, אותה לבשתי בצאתי מביתי ביום השבת — והנה דושה קרועים. הסקתי מכך כי משכוני לתוך המכונת, אחרי שתפסוני בדשי מעיל חליפתי. איני רוצה לנחש ניחושים או להעלות השערות. אני אינני זוכר את מה שקרה לי מהרגע בו הכנסתי את ראשי למכונת. איבדתי את הכרתי.

המסע הנורא ביותר

פקחתי את עיני כעבור זמן, שאיני יכול להגדירו בדיוק. הדבר הראשון שראיתי היו מיליוני כוכבים אדומים המרצדים מול עיני. תחושתי הראשונה היתה תחושה של זעזוע בגולגולתי, כאילו חטטו בראשי בכוח. בחלק השמאלי של המצח הרגשתי כאב עמום וחוק. לא היה זה כאב חיצוני, של פצע או משהו דומה, אלא כאב עמום בעצם.

חלק חלק קטן של שניה, עד שראשי התבהר ויכולתי להבין את המצב שאני נמצא בו. הייתי במצב של שכיבה, רגלי קצת מקופלות וראשי מכוסה במשהו. לא הרגשתי כאב כלשהו באיזה אבר בגופי. ניסיתי להזיז את ידי ועשיתי זאת בקלות.

אז, כשהאנשים במכונת הבחינו בתנועה מציד, שמעתי קול אומר לי: "תישאר כמו שאתה ואל תזיז לזוז". לא נתתי דיוח-שבון לעצמי למה אינני זו. אבל לא זזתי. הבנתי שאני שרוץ על ספסל אחורי במכונת הנוסעת במהירות ממוצעת, שידי ורגלי חופשיות, וכי רק על ראשי מוטל שק או מבגל.

חשבתי כך מספר דקות, עד שהתחלתי להבין מה מתרחש. לא יכולתי להתרכז ולחשוב מחשבה בכיוון אחד. מחשבות והרהורים אי-ספור הוביין במוחי, וכל הזמן הרגשתי ברכותי דפיקות בקצב מהיר. הבנתי שחטפו אותי. פחדתי פחד סתום, למרות שלא התחלתי לחשוב מי חטף אותי. אני זוכר שאמרתי משהו: ניסיתי להתלוצץ — מה בדיוק אמרתי, איני זוכר. המכונת המשיכה כל הזמן בנסיעה. האנשים במכונת לא הוציאו הגה מפיהם. המחשבות הסדירות הראשונות שחשבתי היו: "חברי לעבודה מחכים לי. יגופו בי על שלא באתי בזמן. שולה (אשתי) בטח תדאג אם אאתר. אני צריך לרדת מיד ולחזור למערכת."

עכשיו איני יכול להבין בשום פנים מדוע לא הגבתי, מדוע לא צעקתי או ניסיתי להתנושש עם האנשים במכונת. ההסבר היחיד שאני יכול למצוא לעצמי עכשיו הוא, שפחדתי באותם רגעים פחד סתום אך נורא. ואינני מתבייש להודות בכך.

★ ★ ★

המכונת נעצרה. אני מעריך את הזמן שחלף מרגע שחזרה אלי הכרתי ועד לעצירת המכונת, מחצי שעה עד שעה בערך. דלת המכונת נפתחה ושמעתי שמישהו יוצא

הצעיר 25
כך ירד אלי תבור מביתו של קבלן המכביה בכר, אותו הלך לראיין ביום שבת אחרי הצהריים. משלא מצא את בכר בביתו, פנה תבור חזרה למערכת העולם הזה. בחוץ המתונו לו החוטפים, שעקבו אחריו.

מהגילויים שהתפרסמו בשעתו בהעולם הזה על השא. באותו גילוי התברר כי בבית חולים מסויים בחיפה נקרא הרופא המנתח למסור ד"ח מפורט על האנשים שנותרו ביו. אחרי שמסר את הרשימה באו אליו האנשים, שהציגו את עצמם כאנשי השא. ועמדו על דעתם שהמנתח העלים מהם שם אחד. אחרי בירור מקיף התברר כי האחות העוזרת למנתח הגישה גם היא רשימה נפרדת משלה. בה הופיע שם שלא הופיע ברשימתו של המנתח. נזכרתי בפרס זה ולא יכולתי למנוע את עצמי מלשאול את חוקרי: "תגיד, מי מסר לך את הפרטים, האחות או הרופא?" חשונה לא קיבלתי.

רנע בו הגיעה סידרת השאלות על אשתי לקיצה, שוב שאלתי את עצמי אם זה הסוף. את התשובה נתן לי חוקרי, בשאלות הנוגעות לשטח חדש: הורי, קולו של החוקר היה מונוטוני ויבש, כאילו השאלות משעממות אף אותו. איני רוצה כמובן לפגוע בפרסנתו, אולם לפי קולו הצטיירה בפני תמונה של פקיד קטן במשרד מרשם התושבים. כשנתנו השאלות על הורי, קפץ החוקר למרחב חדש: שאלות על הורי אשתי. עניתי על השאלות בקיצור. הייתי מעוניין מאוד לדעת מי יהיו האנשים הבאים, שישמשו גושא חקירתי. לכן התאכזבתי במקצת כאשר חזר חוקרי לסיכום כל חקירותיו עד עכשיו. הוא רצה מאוד לדעת מה היחסים ביני לבין הורי, ביני לבין הורי אשתי, בין אשתי להורי, ובין אשתי להוריה, ואחר כך בין הורי להוריה. אחרי שאלות אלה הפסקה קצרה. ואז פתח חוקרי דף חדש בפרשת החקירה. נושא דף זה היה העתון בו אני עובד — העולם הזה. תחילה שוב שאלו אותי פרטים ידועים לכל מי שחפץ לדעת אותם, כגון: כמה זמן אתה עובד בהעולם הזה? איך התקבלת לעבודה? מהי דרגתך בעתון? מהי משכורתך? מה אתה עושה בעתון? כל אלה נראו בעיני שאלות שלא היתה לי כל סיבה להמנע מלהשיב עליהן. אולם ככל שכיתן השאלות חדר והעמיק לתוך בעיות עבודתי בהעולם הזה, הלכה והתחזקה השערתי שאני בכל זאת מוחזק בידי השב. ולא בידי אחרים. שוב שאלתי: "אדוני, תגיד לי ברצינות, אני רוצה לדעת האם אתם מהשב. או לא." שוב קיבלתי את אותה התשובה הלגלגנית: "לא, בידי המחנתרת." "בידי איזו מחנתרת?" "בידי אחת המחנתרות." לא מצאתי טעם להמשיך בשאלות.

הנושא: "העולם הזה"

ע תה הייתי כבר תחת מטר שאלות רצופות, במשך שעות. אני מעריך שעברו שעתים מרגע בו התחילו השאלות, עד לאותה נקודה. התחלתי להרגיש עייפות וקהות חושים. מאחורי השק החלו עיני להצטמצם מאליהן. עישנתי סיגריה אחרי סיגריה כדי לא להירדם. אולם לא חדלתי להשיב על שאלות חוקרי. חששתי מאוד כי ברגע בו אסרב לשאת פעולה יתחילו להשתמש נגדי בכל שיטות החקירות המקובלות, עליהן למדתי בעיקר מקריאה.

לא יכולתי לראות. ראיתי רק שחופי השק המכסה את ראשי שזורים שתי וערב. ישבתי על הכסא. מאחורי הסתובבו אנשים והתחלשו ביניהם. איני יכול להעריך לפי הקול הוכן הדברים, למרות שהתאמצתי להאזין בכל יכולתי. אחרי דקות מספר שמעתי חריקה כסא מלפני ומישהו מדבר אלי. הוא אמר לי (בערך) את הדברים הבאים: "אתה עצור לחקירה. עכשיו נשאל אותך שאלות ואתה תצטרך לענות עליהן." אמרתי לו (שוב בערך): "אני רוצה לדעת בידי מי אני נמצא, מי חוקר אותי, ואני רוצה שיתנו לי להוריד את השק." אתה עוצר ממולי: "אתה עצור לחקירה. כרגע אי אפשר להגיד לך מי עצר אותך. אבל אתה בידינו. אתה יכול גם לא לענות, אבל אז נחזיק אותך עד שתענה. אם תענה, תגמור ותיפטר מזה." על בקשתי להוריד את השק לא קיבלתי תשובה. ביקשתי רשות להדליק סיגריה. היא ניתנה לי. הוצאתי מכיס את קופסת הסיגריות שלי, ולקחתי אל פי סיגריה, דרך החתך שבשק. רציתי גם להוציא גפרורים, אולם מישהו הזדור והצית לי אש. הודיתי לו. את משך הזמן ניצלתי כדי לשקול מה לעשות. שוב, לא אכחיש כי כל הזמן פחדתי. חשבתי שישאלו אותי שאלות, ולפיהן אקבע מה יהיו צעדי להבא. לא עניתי מילה והאיש שמולי התחיל לשאול שאלות.

"תגיד, אתם מהשב. ב.?"

ק ודו יד האיש היה קול גברי בינוני, לא עמוק ולא דק. מבטאו היה מבטא צברי רגיל. הוא דיבר עברית פשוטה וטובה, אך לא נמלצת. איני יכול להעריך לפי הקול מה היה גילו, אולם ללא ספק לא היה זה קולו של אדם צעיר מאוד. שאלותיו נשמעו כשאלות חוקר מקצועי. המנוסה בעבודתו והבטוח בעצמו מאוד. השאלות הראשונות שהפנו אלי היו רגילות ביותר: "מה שמך? שם משפחתך? בן כמה אתה? איפה נולדת?" שאלות מעין אלה הנשאלות בכל משרד ממשלתי רגיל. לא מצאתי לגופן שלא לענות על שאלות כה פשוטות. ביקשתי גם את תעודותי. כששלחתי את ידי לכיס מעיל חליפתי כדי להוציא משם את תיק התעודות שלי, מיהר אלי מישהו, תחב ידו אל כיס מעילי הפנימי, ושלף בעצמו את התעודות. היתה דקה אחת של שקט כללי. אחרי כן התחילה אותה יד אלמונית את תיק התעודות. הקול מעבר השולחן המשיך לשאלי: "באיזה בית ספר עמית למדת?" סיפרתי שלמדתי שנה או שנתיים בבית הספר העממי א' בחיפה, ואחרי כן למדתי בבית ספר לדוגמא בתל אביב. "אמרת שנולדת בתל אביב, מה פתאום למדת בבית ספר בחיפה?" קפץ החוקר על המציאה. הסברתי שבהיותי ילד עברתי הורי לגור בחיפה. מכאן והלאה החל החוקר לצעוד עמי צעד-צעד במסלול תולדות חיי. הוא התעניין לדעת אם הייתי תלמיד טוב, אם הייתי חולני, אם הייתי חברותי, מה היה יחסי להורי. עניתי לו בקיצור נמרץ על השאלות. כך זה נמשך שעה ארוכה. תמהתי איזה ערך יש לפרטים תפלים ושטותיים אלה, לאיזו חקירה שלא תהיה, ופסע אף שאלתי: "בשביל מה לך כל הפרטים האלה?" השיב החוקר: "תעזוב את זה לי, אתה רק תענה." הגענו עד לתקופת לימודי בגבנסיה הרצליה בתל אביב. כאן הבחנתי בשינוי בצורת השאלות שהותכו עלי.

★ ★ ★

ח חוקר החל מתקופה זו לשאול אותי שאלות מדריכות. הוא לא שאל: מה עשית בתקופה זו וזו? האם נסעת לחוץ לארץ? שאלותיו לבשו אופי אחר לגמרי, כשאלות הנשאלות מתוך ידיעת התומר. "באיזה שנה נסעת לחוץ לארץ?" שאל החוקר. התקשיתי להיזכר אותה שעה באיזה שנה בדיוק יצאתי בפעם היחידה בחיי מחוץ לגבולות הארץ. לטיולקין קצר עם הורי בקפריסין. כשעניתי כי דומני כי הנסיעה היתה בשנת 1951, שאל אותי החוקר אם אני בטוח בכך. למרות שפיקפקתי מה בדיוק היתה השנה עניתי: "אני בטוח." רק עתה, אחרי שביררתי בפעם הראשונה עם הורי מתי היתה נסיעתי באמת, התברר לי כי היתה בשנת 1950. היו עוד כמה שאלות מדריכות מעין אלה, כמו: "האם התנדבת פעם לגדנ"ע יס?" נזכרתי שאמנם היה בראשי פעם רעיון כזה, וכי נרשמתי בגדנ"ע יס אולם חזרתי בו כעבור שבועות מספר. אחרי ששאלות מדריכות אלה חזרו כמה פעמים, הבנתי לפתע שחוקרי יודעים אודותי פרטים רבים. באותו רגע נדהמתי, כאילו הוכיחי על ראשי. שוב החלו רעיונות מטושטשים ומוזרים להתרוצץ במוחי. בחנתי שוב את האפשרויות של זהות אנשים שאני נמצא בחברתם. ושוב צפה וניקרה בי התשובה: השב. לא הססתי להעלות איתה בקול רם ושאלתי את חוקרי: "תגיד, אתם מהשב. ב.?" הוא ענה בקול לגלגני: "לא, אנחנו מהמחנתרת..."

הבנתי את דבריו כבדיחה, אולם שוב לא מצאתי כל אחיזה לרעיון שאני נמצא בשבי השב. הייתי באותם רגעים כמעט משוכנע כי מתכננים להפחידני או למתוח אותי, והתחלתי להתחיל לקסם כאל בדירה גרושה. חשבתי כבר לקום ולהוריד את השק מעל ראשי ולעמוד פנים אל פנים עם האנשים שעמי בחדר. אולם חשד ופחד מנעו ממני לעשות זאת. כשאני כותב שורות אלה, בביתי, אחרי שורגתי במקצת, אני מוכן להישבע שאילו הייתי עומד עכשיו באותו מצב בו הייתי באותם רגעים, כי אז הייתי קם, מוריד את השק, מתנגד בכוח לאנשים שבחזר, אפילו מתוך ידיעה שיתגברו עלי. אבל קל לי להגיד זאת עכשיו. אני יודע איך אתרים היו מתנהגים במצב דומה, אני הייתי במצב רוח שלא העלה בי כל חשק לעשות איזה שהוא נסיון להתנגדות.

אשתך עברה ניתוח!"

ח וקרי המשיך לשאול שאלות ואני עניתי עליהן, מתוך הרגשה שמה שאשתך עמם יותר פעולה, ואיכתי כי איני מפחד, יגמרו את הענין יותר מהר ויעזבוני לנפשי. עניתי על כל השאלות — לפעמים כלגלוג, לפעמים בלצון, לפעמים בהפרזה. חוקרי רצה לדעת היכן שירתתי בצבא, מה היתה דרגתי, למה לא הלכתי לקורס קצינים, מי היו מקורי, מה עשיתי במסגרת שירותי צבא. כשסיים סדרת שאלות זו החל לחקור בקשר לחיי אחרי שחרורי מזהל. מדוע התחתנת בגיל כה צעיר, כיצד רכשתי את הדירה, איפה ביליתי את ירחי הדבש, מדוע הסקסתי ללמוד בבית הספר הגבוה למשפט וכלכלה? בין שאלה לשאלה עבר זמן מה. כשדברתי מהר מדי, כרכי, ביקש ממני האיש לדבר לאט יותר. הבנתי מתוך כך שדברי נרשמים באחת ההפסקות, כשחשבתי שאול מעין השאלות של חוקרי, שאלתי אותו אם הוא רוצה פרטים מדויקים על חדר המיטות שלי. התשובה היתה רצינית מאוד: "לא, תודה, בזה אין לנו צורך."

לא ראיתי עוד מקום לשאלות אודותי ואודות חיי, שחוקרי לא שאל אותך, והייתי בטוח שבוה הענין. התברר לי שיש עוד נושא שעניין את חוקרי: אשתי. הוא רצה לדעת אודותיה פרטים, בערך באותו דיוק כפרטים ששאב ממני על עצמי. לא ראיתי כל סיבה שלא לגלות לפניו פרטים כמו מי היה אשתי, היכן נולדה, היכן גדלה, היכן למדה, היכן עבדה, ולמה פוטר מהמקום עבודתה ומה היא עושה כיום. עניתי על כל השאלות.

ושוב, הגיע הרגע בו חזרה אלי המחשבה שאני נמצא בידי השב. או אהת משלוחותיו. היה זה כשהוצגה בפני סידרת שאלות על ניתוחי שנחתה אשתי בבית חולים לפני זמן קצר. חוקרי גילה בקיאות כה גדולה בכל הענין, שבהכרח השחיתי בקיאות זו עם אחד

כשראשי מכוסה בשק החל אלמוני לחקור אותי

כשרק העדיתי בדעתי מה עלול לקרות, במצבי הנפשי של אז, אם יתחילו לענות אותי, למנוע ממני סיגריות, או להשתמש בכל שיטת לחץ אחרת, החלטתי להמשיך ולענות על השאלות. כי החלטתי שמוטב להיחקר בצורה השלמה בה אני נחקר עכשיו, ובה אני יכול לפחות לחשוב על תשובותי, מאשר לענות על שאלות חתת לחץ.

המשכתי לענות על השאלות — אולם שוב לא הייתי כנה. היו שאלות ששקיתי בתשובותי עליהן. היו שאלות שפשוט עניתי יודע דבר עליהן, והיו שאלות שלפי שיקול דעתי השבתי עליהן את כל האמת. השתדלתי להתרכז ככל האפשר, ולא לחשוב על שום דבר אחר מלבד השאלות ששואלים אותי. אמרתי לעצמי שאני חלש אופי, אולם לא יכולתי בשום פנים להתגבר על מה שאקרא כאן בלשון עדינה — חששות.

השאלות נסבו, כאמור, סביב הנושא — העולם הזה:

כמה אנשים אתם במערכת? האם יש שמות בדויים ברשימת חברי המערכת ומי הם? איזה חברי מערכת אינם רשומים ברשימת חברי המערכת? איזה שטח מכסה אדם זה? באיזה שטח מטפל אדם אחר? מי היא רותי? מי היא לילי גלילי? מה הם סדרי העבודה במערכת? מתי אתם מקיימים ישיבות מערכת? למה עובד רפי נלסון את העתון? למה פרש אורי טלע? מהמערכת? ועוד עשרות שאלות, סביב עבודת העתון.

החלטתי לענות: "אינני יודע!"

התוצאה היחידה של שאלות אלה היתה שהתחלתי שוב לפקפק אם באמת אני נחקר על ידי השב. "מה פתאום", אמרתי לעצמי, "ילך השב. לחקור אותי סביב שאלות מטומטמות כאלה, שהוא יכול להשיג באלף אלפי דרכים אחרות מבלי לחסוף אותי, ואם באמת הם רוצים לחקור על העולם הזה, מדוע חטפו דוקא אותי ולא את אורי אבנרי, או אדם מרכזי במערכת, שיוכל לענות על שאלותיהם ביתר ידיעה מאשר אני?"

השאלות שבאו אחר כך הגבירו את מצב אידייתו של היתר. תחילה שאלו אותי על מקורות האינפורמציה של העולם הזה: "מי הוא המודיע שלכם בשב.?" מי הוא המודיע שלכם בשב.?" האם זאב שטיינברג הוא חבר מערכת? היכן מרוכזת התיקיה של העולם הזה? אילו חברי כנסת נפגשים ומוסרים ידיעות לחברי המערכת? מי מצמרת צה"ל מוסר לכם אינפורמציה? מי האדם המוסר לכם אינפורמציה מהנעשה בישיבות הממשלה?"

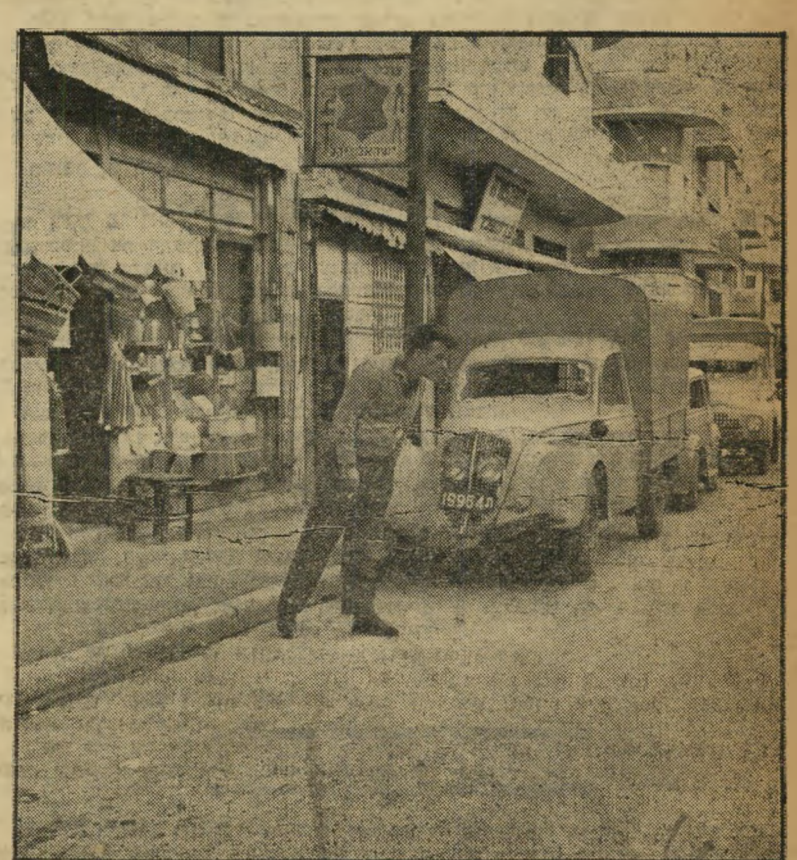
דוקא בסידור שאלות זו התרחש דבר שהפליא אותי מאוד. עניתי על אחת השאלות: "אינני יודע!" ולהפתעתי לא התקש החוקר לברר אם באמת אני יודע או לא, אלא עבר מיד לשאלה אחרת. ואז המשכתי לענות על שאלה אחרי שאלה: "אינני יודע!" "אינני יודע!" ומעולם לא נכנס עמי החוקר לתיכוח.

רק פעם אחת הפליט: "אתה עובד כל כך הרבה זמן בהעולם הזה ואינך יודע כלום?" עניתי: "אני כתב ספורט וקולנוע בלבד. אינני מתעסק בשטחים אחרים."

★ ★ ★

מר השאלות לא פסק, והרגשתי שאני הולך ומתבלבל. לא השאלות בלבד אותי. בלבד אותי המחשבות סביב החסימה. לא הייתי מסוגל עוד להאזין באף נקודת-אחידה אחת. לא ידעתי מה לחשוב, או במי לחשוד. לא ידעתי אם השב. מחזיק בי, או חבורת לצים. אל הבלבול נוספה גם העייפות. רציתי לישון. פעם אחת ניסיתי להרים את ידי אל מתחת לשק, כדי לשפשף את עיני. משהו תפס מיד את ידי מאחורי.

אחר כך התחילו להקריא לי רשימה ארוכה של שמות. היו בה עשרות שמות. תחילה נשאלתי אם אני מכיר את האדם, ואחר כך מה הקשרים שלו עם העולם הזה. על כל שאלה עניתי, מבלי יוצא מן הכלל: "אינני יודע!" "אינני יודע!"

"כה נחשכתי!" אלי תבור עומד ברחוב מרכז מסחרי, במקום בו נחטף גופו נטוי קדימה, באותו מצב בו עמד, כאשר התכווץ אל חוף סכנית החופים, שנעצרה במסר מהמדרכה, כדי לברר מן קורה לו שתוכנה.

הזרמים. שמות ידועים ושמות שמעולם לא שמעתי את שמעם. בין השאר הוזכרו שם שר הממשלה ברזילי ובנטוב, חברי הכנסת מכל הסיעות, כל חברי סיעת חירות כמעט, כל חברי מק"י, חלק ניכר מחברי סיעת הציונים הכלליים, חלק ניכר מחברי הסיעה הדתית, כמעט כל סיעת מפ"ם, ואפילו אנשים מסוימים מסיעת מפא"י כמו יוסף אלמוגי, משה שרת ופנחס לבון.

היו שם עורכי-דין כמו עורך-דין ירדור, עורך-דין תמיר, עורך-דין מקס קריצמן, אישי ציבור כמו פרופסור ליבוביץ, אליעזר ליבנה, נתן פרידמנרליץ, עתונאים מצה"נים שונים, ועוד רשימה ארוכה של אישים שונים.

אני סבור שחלק זה היה המיינע ביותר בכל החקירה. לחוקרי היה ברור שאיני משתף איתם פעולה, ובכל זאת המשיכו לשאול שאלות בשקט ובשלמה. פעם אחת הפסקתי את מהלך החקירה וביקשתי שיעשו לי טובה ויודיעו לפחות לאשתי משהו אודותי. על בקשה זו קיבלתי את התשובה: "אל תדאג. זה סודר."

אבל דאגתי מאוד. חששתי שיקרה משהו לאשתי, כשתראה שלא חזרתי הביתה כל הלילה.

שידורים. ואחריהם: איומים

בתום הקראת רשימת האישים, שנראתה לי כהקראת שמותיהם של כל אורזי המדינה כמעט, השתק חוקרי דקות מספר, וכנראה שקם ויצא מהחדר. אולם האנשים מאחורי ומצדי עוד המשיכו להסתובב.

החוקר חזר אחרי דקות והחל מחדש בשאלות. הפעם היתה זו חזרה כללית. שוב התחיל לשאול אותי כל מיני שאלות על העולם הזה. מקורות האינפורמציה שלו, קשריו עם גורמים שונים. בין השאר, אני זוכר כי נשאלתי שאלות על קשרי העולם הזה עם גשריות ברי"ת המועצות. עניתי כי איני יודע על כל קשרים שהם. ואז שאלו אותי מה הם קשרי עם הגשריות. שוב עניתי כי אין לי כל קשרים. ואז שאלני החוקר: "אפילו לא קשרים סלפונים?" קישרתי שאלה זו באופן טבעי לשיחתי בבוקר יום השבת עם הנספח המסחרי של הגשריות הסובייטיות.

חלק גדול של השאלות שנשאלו הפעם היה פשוט חזרה על שאלות קודמות. ואז, כנראה נפלתי בפח. על שאלה שבסיכוב הראשון עניתי שאיני יודע עליה דבר, השבתי משהו אחר בסיבוב השני.

כתוצאה מכך התחיל חוקרי בנאום קצר: "אלי תבור, אתה משקר! אתה משקר לנו כי הזמן ואנחנו יודעים זאת. אני לא רוצה להשתמש בשיטות שבידי כדי להשפיע עליך שתדבר אמת. אבל מעשיו והלאה אתה תניד רק את האמת."

הוא התחיל לשאול אותי שאלות שהתרכזו בעיקר סביב שתי דמויות: אורי אבנרי ועורך-דין שמואל תמיר. הוא רצה לדעת פרטים על חייהם הפרטיים, אם תמיר הוא האדם שכותב את מאמריו הנודו בהעולם הזה, והאם יש קשרים לשניהם או לאחד מהם אל גורמים מחתרתיים בישראל.

אחרי שגמר לשאול על תמיר ואבנרי, עבר לכיוון חדש.

בהשנים האחרונות הזמין אותי אורי אבנרי כמה פעמים לפגישות שקיים עם חוג של אנשי צבור, מהנדסים, עתונאים ומחנכים, שהתכנסו באופן קבוע כדי לדון בבעיות לאומיות. הפגישות האלה התקיימו כולן בבית-קפה מסוים בצפון תל-אביב, לעיני כל מי שהזדמן לקפת נכון בכל פגישה כ-15 איש. בכל פעם היה אחד הנוכחים מרצה על הבעיה שעמדה על סדר היום, והיה נערך ויכוח כללי. הנושאים שנידונו בפגישות שאני הייתי נוכח בהן היו: היחסים בין ישראל לעם היהודי, ישראל והמרחב השמי, הדרך להשגת השלום במרחב. הרקע הסוציאלי לשינוי הערכים במדינה. עתה רצה חוקרי לדעת פרטים מדויקים על פגישות אלה. הוא שאל אותי שאלות מדריכות, לפיהן הבנתי שהוא כאילו מייחס לפגישות אלה אופי מחתרתי.

★ ★ ★

פתע התחלתי להבין מה התרחש עמי מאז חטיפתי. הבנתי שכל השאלות שנשאלתי עד כה במשך שעות רצופות לא היו אלא מעין שיטת-מזל, כדי להכשירני לשלב האחרון של החקירה. על הפגישות העיוניות באותו בית-קפה. אינני אומר שלפתע הפכתי לגיבור. המשכתי לפחד ולחשוש. אולם בקרבי התגבשה ההכרה, שהיה מה שיהיה, אני אומר את כל האמת בנושא זה, ולא אתן שיוציאו מפי עדות שקר שחטבך אנשים אחרים כך עמדותי תחת מפר שאלות, ועניתי כל הזמן את האמת. לפי מיטב הכרתי. כשהסתיימתי השאלות, שוב פתח חוקרי בנאום קצר, שאני מביאו כאן כפי שהוא זכור לי:

"כל מה שסיפרת עכשיו (על הפגישות בבית-הקפה) היה שקר מוחלט. יש לנו הודאה חתומה מפי אחד הנוכחים, על מסרתן האמיתית של פגישות אלה ועל מה שדובר בהן באמת. אתה עוד צעיר ואינך מבין באיזה ענינים הסתבכת. אין אנחנו רוצים להאשים גם אותך, ואנחנו נעזור לך לצאת. אתה תשוחזר, נסדר לך עבודה אחרת. אם אתה דחוקא רוצה לעבוד ככתונאי נוכל לסדר לך גם עבודה בעתון אחר, איזה שלא תרצה. אין לך מה לפחד מנקמה, מפני שאנחנו נשמור עליך. זה ישתלם לך גם מבחינה כספית. אזי אקוּא לך עכשיו הודאה ואתה תחתונם עליה, ואז נשחרר אותך."

שומרי מגלה את פרצופו

וא התחיל להקריא. זאת היתה מסכת-השקרים האיומה ביותר ששמעתי מימי. בהודאה שביקשו ממני לחתום עליה נאמר כאילו האנשים הנפגשים באותו בית-קפה אינם אלא שלוחה של מחתרת, הזוממת להפיל בכוח את המשטר בישראל, ולהפעיל טירור נגד אישי השלטון. נאמר שם כאילו המחתרת הזאת עובדת בהשראת מדינה זרה, במטרה למסור את השלטון במדינה ליד ארביה.

כיד כשסיים חוקרי את הקראת ההצהרה אמרתי לו: "אני לא חותם לא על זה ולא על שום דבר אחר. זה שקר אחד גדול, מההתחלה עד הסוף."

שוב התחיל חוקרי לשלד אותי, הפעם בעזרת נימוקים לא כל כך עדינים. "אחרי אוהב את אשתך?"

"כן."

"אתה דואג לחורוין?"

"כן."

"האם היית רוצה שבגללך יגרם להם טבול?"

"לא."

"אתה יודע מה יקרה אם תסרב לחתום?"

"לא, אבל אני מתאר לעצמי."

"בארץ הזאת מתאבדים הרבה אנשים. יש גם הרבה תאונות-דרכים. אם אנחנו לא עושים לך כלום, זה מפני שחבל לנו עליך. אני באופן אישי דחוקא מחבב אותך מאוד. אתה עוד בחור צעיר ותוכל לבחור לך את דרכך בחיים. למה שלא תקדים את כוחותיך לכישרון קונסטרוקטיבי אתה בחור מוכשר. למה שכתרונותיך לא יעזרו למדינה? תתאר לעצמך מה יקרה אם ביום אחד נאסור את אשתך? וזיך אותה לדין, עבור קשרים עם אקסטרים וחבריו. אתה יודע שהיא עבדה איתם. (אשתי היתה מזכירת חטיבת הנוער של הציונים הכלליים, שם עבד אקסטין בתור מוריך). יתכן שבסוף יזכו אותה. אבל כשהחשש הוא תשב בבית-הסוהר."

★ ★ ★

א היה לי יותר ספק בידי מי אני נמצא. אמרתי לחוקרי שיותר אינני רוצה לענות לשאלותיו.

"בסדר, לנו יש זמן", אמר לי החוקר, "אנחנו יכולים להחזיק אותך עד שתדבר. מתי?"

לך הרבה זמן לחשוב על צעדיך.

שמעתי חריקת כסא, ועצדים של אדם היוצא מהחדר.

ישבתי שם עוד הרבה דקות. סיגריות לא היו לי כבר. רעדתי מהתרגשות. כיבו אז

האור בחדר. אחרי זמן מה ניגש אלי אדם, תפס בזרועי בחזקה, הקימני מהכסא והוביל אותי החוצה. צעדתי שוב על בלסטות הבטון הגדולות, והתכוונתי באופן נפשי לחזרה על המסע הנורא שערכו לי בתחילת הערב. אלא שהפעם חילתה לי מכונית ליד הבית. הכניסו אותי למכונית. שני אנשים ישבו משני צדי והמכונית החלה לנוסע.

אני חושב שהתחלתי לנמנם במכונית, ויתכן גם שנרדמתי בה לזמן בלתי ידוע לי. התעוררתי עוד במכונית, שנעצרה כעבור דקות מספר. הורידו אותי. תפסו את זרועותי בכוח משני צדי, והתחילו להובילי בדרך עפר. אחרי כמה מאות מטרים הרגשתי שרגלי שוקעות בחול. הלכתי על שטח חולי, עליתי גבעות וירדתי מהן. הלכתי כך בערך עשר

בבור, עד שהשמש עמדה במרכז השמיים. לא היה לי שוון. את שווני מסרתי כמה ימים קודם לכן לחיקון, אצל מתקן שוונים ליד קפה כסית בתל-אביב.

אני חושב שבמשך זמן זה נרדמתי למשך שעה בערך. לא היתה זו שינה. כל כמה דקות הייתי פוקח את עיני והיו נעצמות מאליהן שוב. פעמיים שוחחתי עם שומרי. ביקשתי מהם פעמיים לעשות את צרכי. הם אמרו לי לעשות אותם בבור, מבלי להתרומם. כשלא יכולתי להתאפק יותר עשיתי את צרכי בבור. רגלי נרדמו, וכל עצמותי כאבו. אחרי כמה שעות של שכבה מקופלת ביקשתי משומרי, שכל פעם היה ניגש לראותני, אם אפשר לחלץ קצת את עצמותי. ושוב להפתעתי הוא ענה לי: "בסדר!" הוא הניח שוב את השק על

זו הוא נראה עומד בשעת השיחזור, ליד החורבה הערבית, לפני מלון רמת-אביב. חוספיו הביאו אותו למקום זה, אחרי שהחזיקוהו במשך 24 שעות. המכונית נעצרה בכביש. החוספים האלמונים הסירו מראשו של תבור את השק, הורידוהו מהמכונית והסתלקו.

הביתם ברקע, מצד ימין, הם בתי השיכון העממי בשייך מוניס. כאשר שוחרר, 24 שעות אחרי חטיפתו, מצא אלי תבור את עצמו במקום זה, ראה את אורות השיכון בלילה. בצילום

כה שוחררתי!

ראשי, פקד עלי לקום, וכיחן את צעדי. התחלתי ללכת.

דקות, עד שטיפסנו על גבעה לא גבוהה, ושם אמר לי אחד האנשים: "זהו! זה המקום שלך!" הורידו אותי לתוך מה שנראה לי תחילה כבור עמוק, וצר מאוד. אמרו לי לשבת ושלא אעז להתרומם או לצעוק. הערה זו היתה מיותרת. לא היה לי כל חשק לצעוק או לנסות לברוח. תיאורתי לעצמי שאנשים שהיו מסוגלים לבצע כי מעשה חטיפה, מסוגלים גם לדברים עוד יותר חמורים. הבור היה לח. ישבתי בו כשרגלי מקופלות קמעה. רוח קרירה נשבה והרגשתי קור המתחיל לכרסם בי בזרועות ידי וברגלי.

★ ★ ★

ה זכתי בשטח חולי. נעלי התמלאו חול. מפעם לפעם פקד עלי שומרי לשבת. באחה הפעמים, כשישבנו שנינו במורד גבעת חול, פקד עלי שומרי קצרות: "שכבו" ובידו החזקה כופף את ראשי, השכיבני ודומני ששכב גם הוא. כשהירפה בידו מראשי, התרוממתי למצב ישיבה.

ר עדתי מקור. כירבלתי את עצמי כמה שיותר, וניסיתי לנמנם. דומני שהצלחתי לעצום עין כמה דקות. בינתיים התחלתי להרגיש, דרך השק שעטף את ראשי, כמה קרני שמש. הבנתי שהאיר היום.

שמעתי את רעש תנועותיהם של שני אנשים. הם היו מעלי. לפתע, משך מישהו את הכיסוי שעל ראשי. פקחתי את עיני ולהפתעתי ראיתי מעלי ראש אדם כורע. "בוקר טוב", הוא אמר לי בחיוך, "היום מתחיל וצריכים לגשת לעבודה".

היתה זו הפעם הראשונה שראיתי מישהו מחוספי פנים-אל-פנים. השתדלתי לזכור ממנו כמה שיותר פרטים. הוא היה בחור גבוה, בעל שערות שחורות, פנים שחומים, אם כי לא נראה לי ממוצא ספרדי או תימני. הוא לבש מכנסיים חומים, סורד בצבע בז', מתוכו הודקרו צווארון של חולצה משובצת.

לא הבנתי בדיוק לאיזו עבודה הוא רוצה להוציא אותי, אך הוא הסביר לי מיד. בפעם הראשונה גם ראיתי את המקום בו אני נמצא. הייתי בתוך חפירה, מעין שוחת-כריעה בצורת חצי, הנהוגה בצבא. לא ראיתי מה נמצא מעבר לשלוש צלעות ה"ח". אולם מצדה הפתוח של העמדה הבחנתי במורד גבעה, שמאחוריו השתרע מישור של גבעות חול גמוכות, שהלך והתרומם. היתה בחולות שיחיה, כשל השיחיה הנמצאת בדיונות שעל חוף הים. שמעתי גם רחש ים, ותאיתי לעצמי שאני נמצא באיזה שהוא מקום בקרבת הים. לא יכולתי לאתר את המקום בדיוק.

אחרי שסיימתי את עבודתי, אמר לי האיש: "אתה תשאר בפנים ואנחנו יושבים פה למעלה. אל תעז לנסות לברוח או לצעוק. כל נסיון כזה יגמר לא טוב".

ישבתי בחפירה. אברי היו מקופלים, ולא יכולתי להסתובב שמאלה או ימינה. ניסיתי להאזין לרעש הסביבה, ושמעתי קולות של מכוניות במרחק די גדול, כאילו הייתי בקרבת כביש ראשי. ניסיתי לסכם את מצבי.

אל תנסה לברוח!

ה יתה לי הרגשה נוראה. הייתי משום מה בטוח, שהנה זה הסוף. היתה לי הרגשה פנימית שעומדים לחסל אותי. תפסתי במשהו שנראה לי כדלת המכונית. כרבתני להכנס ושאלתי: "לאן אתם לוקחים אותי?" בתשובה קיבלתי רק מכת אגרוף חזקה בלחי הימנית. זה שיכנע אותי. נכנסתי למכונית.

המכונית הותנעה והחלה בנסיעה. משני צדי על המושב האחורי, ישבו שני אנשים. נסענו לדעתי כחצי שעה, ואז נעצרה המכונית. מלחי הורידו אותי ופקדו עלי לצעוד קדימה. אני חושב שנכנסתי לאותו הבנין בו הייתי בליל יום הראשון. שוב הושיבו אותי על כסא, ושוב שמעתי את הקול שכה נחרת בזכרוני — קולו של החוקר מליל אמש.

כמה בעת בנין קיר המגן.

אחרי שסיימתי את עבודתי, אמר לי האיש: "אתה תשאר בפנים ואנחנו יושבים פה למעלה. אל תעז לנסות לברוח או לצעוק. כל נסיון כזה יגמר לא טוב".

אני רואה שאחתי עקשן גדול. טוב. אם היינו יכולים להחזיק אותך כמה שאנחנו רוצים, היינו יכולים לעשות זאת. אבל פשוט אסור לנו להחזיק אותך יותר מ-24 שעות לחקירה. לכן אתה תחזור נכשוי הביתה".

זה היה אחד השוקים הגדולים שקיבלתי במשך זמן חטיפתי. לא חילתי לאפשרות כזו, ומרבן ששמחתי עליה. אבל החוקר העיב מהר על שמחתי.

אתה בידי השב, אתה בידי השב. ניקרה במוחי המחשבה כל הזמן. אולם היו צדדים חלשים רבים להשערה חזקה זו. כל הזמן שאלתי את עצמי מדוע דחקא אותי? לא היה לי קשר מעולם עם השב, או ענינים פוליטיים; מדוע הטפו דחקא אותי? מדוע עשו זאת בצורה כה אידיאית ואיילית? מדוע לא עינו אותי ולא לחצו עלי שאדבר? מדוע אפילו לא שרו אותי? מדוע נתנו לי לראות פני אחד מהם, שאוכל בנקל לזהותו בלי היסוס? היו אלה שאלות שלא יכולתי לתת להן כל תשובה או הסבר. עד היום אינני יכול למצוא הסבר לנקודות רבות.

אתה תשוב הביתה ותחשוב היטב על כל מה שאמרו לך כאן. אם אתה חושש מנקמה, אתה יכול לסמוך עלינו, אפשר יהי גם לסדר שתעזוב את הארץ בשקט. עוד נחזור ונחקשך עמך כדי לקבל תשובה. אני רק רוצה להזכיר לך שמרגע שנעזוב אותך, אתה שוכח על כל מה שקרה לך היום. שום מלה, לא לאשתך, לא למשפחתך, לא לאנשי העולם הזה ולא למשטרה. ראית שלא משחקים אתך. ברגע שתספר משהו, אנחנו נדע את הכל ואתה גמור".

המחשבות וההשערות הסתערו עלי. רציתי גורא לעשן, צעקתי לעבר שומרי שאני רוצה סיגריות. כל אותה עת ישיבה בבור, כבר לא היה השק על פני. האיש במכנסיים החומים ניגש אלי שוב, כרע אלי מעל פני הבור, והניח לי בגיר כסף עשר סיגריות.

עשיתי ורציתי לברוח מהמחשבות. חשבתי שאם אמשיך לחשוב אצא מדעתי. כך ישבתי

חדרה בי ההכרה הנוראה: המשטר

על המיטה. חלפו כמה דקות עד שנשמע הצלצול הראשון בדלת. פתחתי אותה וראיתי כמה מחברי למערכת. הם החלו לשאול שאלות. לא עניתי מלה. אמרתי שקודם כל אני חייב לראות את שולח. אינני זוכר מה התרחש אחר כך. כל הזמן נהרו אנשים לתוך הבית — הורי, קרובי, ידידים שונים — כולם לחצו ידיים ונישקו אותי. אני זוכר רק שכל הזמן שאלתי: "איפה שולח?" חששתי פן קרה גם לה משהו.

ראיתי גם שבאר שטר במדים ושטר לבוש אזרחי. שאמרו לי: "בוא איתנו מיד, מר קנר רוצה לראותך."

אמרתי שיתנו לי שהות לראות קודם את אשתי. בינתיים הגיע גם אורי אבנרי לדירה. מכיון שהשטרים לחצו עלי שאמרה, ואשתי לא הופיעה, החלטתי להתייעץ עם אבנרי. נכנסנו לחדר המיטות ושם גוללתי בפניו בקיצור גורל מה התרחש עמי כללית. לא נכנסתי לפרטי פרטים. כל הזמן נפתחה הדלת ואנשים חדשים באו והפריעו את שיחתנו. לבסוף באה גם שולח, אשתי. ראיתי שהיא פוחדת לגשת אלי. לבסוף נפלנו איש בזרועות רעות.

אמרתי לאבנרי שאני מפחד פחד מוחץ, שאיני רוצה לספר לאיש דבר ממה שהתרחש. משום שאני מפחד שינקמו בי. הוא אמר לי: "אם תשתוק, יבואו אליך מחר עוד פעם. הדרך היחידה לבטחונך האישי היא לגלות הכל לצבור, או יפחדו לגעת בכך לרעה."

★ ★ ★

ה שוטרים האיצו בי לבוא עמם. בינתיים בא גם הקצין ענטיין. קרובי רצו להזמין רופא; רציתי להרגיע אותם. אמרתי שאין צורך בכך משום שאני בריא. אולם הרופא בא. הוא ביקר אותי בדיקה שיגרתית, של חום ולחץ דם. שאל אם אני מתאונן על כאבים ועיני לי לא. לא. לא התאוננתי על שום מכות, ועל כן הוא לא חיפש סימני מכות. התלבשתי והלכתי עם הקצין ענטיין. בחדר המדרגות שמעתי מישהו קורא אחרי, דומני שזה היה אבנרי: "אחרי החקירה תתקשר עם עוררדין תמיר."

הביאו אותי למטה המחוז ברחוב השחר, ושם הכניסו אותי לחדר בקומה השניה. תוך דקות מעטות היו שם כמה אנשים. מלבד הקצין ענטיין היו שם הקצינים אהרונז' ונוביק, ועוד אדם בלבוש אזרחי. הם היו אידיים מאד. אולם תמהתי מה עושים בחדר אהרונז' ונוביק. ידעתי שהם אנשי שב. בכל פעם קראתי אודותם בעיתונים. באותו רגע בו ראיתי את השניים היתה מחשבותי הראשונה: "מה עושה כאן השב?" הם הרי לא שמעו עדיין מלה ממה שקרה לי. ניח שהייתי בא ואומר שהלכתי לדוג דגים בירקון? איזה קשר יש לאנשי השב. או לקשורים בהם בעניין?"

הקצין ענטיין הסביר לי שאני עומד למסור עדות בפרשה פלילית בתור עד. הוא הוציא נייר ואמר שעכשיו ירשום מפי את מה שיש לי לומר. אולם כאן התערב לפתע נוביק: "לא, אל תרשום. קודם כדאי שיוספר את כל הסיפור בלי שנירשום, ואחר כך יחזור עליו שנית." אלי אמר נוביק: "ככה אנחנו עושים תמיד."

אנשי הש.ב.

ל א היתה לי כל התנגדות לכך; רק אמרתי שאני עייף, ולכן אספור את עיקרי הדברים ולא אכנס לפרטים. אולם עוד לפני שהתחלתי לספר שאל אותי אהרונז' שאלה אחת: "האם עברת טיפול אצל פסיכיאטר או נבדקת פעם אצל פסיכיאטר?"

התאמצתי לחשוב ולבסוף עניתי: "כן!" פניו של אהרונז' זרח, והוא רצה לדעת: "מת?" "כשגויסתי לצה"ל נבדקתי על ידי פסיכיאטר." "וגו, זה ברור."

התחלתי לספר להם את מה שעבר עלי מיום שבת בצהריים. הם האזינו לסיפורי. מדי פעם רשמו נוביק ואהרונז' רשימות קצרות על פיסות נייר. כשהתחלתי לדבר נכנס גם הקצין קנר. הוא חיך אלי בלבויות ולחץ את ידי באמרו: "אתה יודע שהייתי בכרית שלך. אני מכיר אותך עוד כשהיית כזה קסן..." טוטר הביא בקבוקי מיץ וכמה עוגות. שתיתי, אולם לא יכולתי תחילה לגעת בעוגות. למרות שזה כ-28 שעות לא בא אוכל אל פי.

★ ★ ★

ב שגוללתי את סיפורי היו פני הקצינים קפואים. כשסיימתי לספר אותם, מבלי שירשם, דומני שאהרונז' שאל אותי במי אני חושד. למרות שהיו לי חשדות די מבוססים, לא רציתי להביעם. ואז הציע לי אהרונז' כמה אפשרויות. הוא התחיל באפשרות שביימתי הכל בעצמי לצרכי פירסום, או משום שהלכתי לזונה ופחדתי שיודע הדבר. אחר כך העלה אפשרות שחוגי הספורט חטפו אותי, ואחר כך אפשרות שחברי למערכת חטפו אותי, בדיעתי או שלא בדיעתי!

הוא כמובן התנצל על שהוא חושד בי בביוס, ואמר שהוא רק שוטר ואינו יכול להוציא אפשרות זו מכלל האפשרויות. אמרתי לו שאני מוכן להבין נקודת השקפה זו, אולם איני מתאר לעצמי שחברי היו מסוגלים לעשות לי משהו כזה.

בתוככי פנימה נחרדתי. לראשונה התחלתי להבין שיתכן אפשרות שינסו לשטש את חסיפתי ולומר שאני ביימתי אותה. החלטתי שהדרך היחידה למנוע זאת היא לספר את כל האמת. מבלי להסירה דבר. במשך כמה שעות רציפות ישבתי והכתבתי את סיפורי לקצין ענטיין. באותו זמן התרוצצו אנשים שונים בחדר. נכנס גם עמוס בן-גוריון ועוד אדם לבוש אזרחי — דומני שהיה זה ראש השב.

שתיתי כמה בקבוקי מיץ. עישנתי כל הזמן סיגריות של קציני המשטרה, והתחלתי להרגיש מצב של קהות חושים, אולם התגברתי על עצמי. פני להסו כל הזמן. הצעתי לענטיין לקצר בסיפור ולעשות את ההמשך בחר, אחריו שאוכל יאונת. אמרתי לו שיש לי חום. אולם היא אמר לי: "לפי ספורך מתברר שנעשה כאן פשע חמור. אנחנו רוצים לגלות את הפושעים מה שיותר מהר."

למטרה זו הייתי מוכן לסבול עוד מעט ולספר כל מה שרצו ממני.

"אתה משקר!"

ה שעה היתה קרובה לחצות כשסיימתי את סיפורי. נוביק, אהרונז' וקנר יצאו להתייעצות. וענטיין החל לשאול אותי שאלות. מה שנראה בעיניו מזור מכל היתה העובדה שבכיסו נשאר רק 125 פרוטות. סביב בעיה זו חקר אותי ענטיין ארוכות. "מי מחזיק את הכסף בביתך?" שאל. "האם אשתך נותנת לך דמי כיס? האם מנהלת העתון לא משלמת את הוצאותיך?" ועוד שאלות מסיג זה.

אהרונז' ונוביק חזרו בינתיים. היתה נקודה אחת בעדותי שסיפרתי עליה כללית ולא בהרחבה. היתה זו הנקודה של ההודאה שרצו להוציא מפי בשעת חקירתי כליל אתמול. אמרתי שבנקודה זו אני רוצה להתייעץ קודם עם עוררדין תמיר, משום שהענין נגע יותר באחרים מאשר בי.

"למה דוק תמיר?" רצו החוקרים לדעת.

"זהו העורך דין שאני רוצה בו," השבתי.

שוב יצאו אהרונז' ונוביק, ונשארו עמי ענטיין. הוא החל לשאול שאלות שנראו לי מאוד לא קשורות בעניין: "כמה זמן אתה עיתונאי? האם אתה חושב להמשיך במקצוע זה? האם אינך חושב לעבור למקצוע אחר?" משום מה הזכירו לי שאלות אלה את השאלות שנשאלתי לילה קודם לכן. עניתי עליהן.

חוקר השתתק. אחרי שתקת קצרה הוסיף: "אתה יכול לקום. שלום." אמרתי לו שלום ותודה רבה. הוא נזכר עוד במשהו והוסיף: "אתה יכול למסור לאורי אבנרי ששמעת שאם לא יעזוב מה שיותר מהר את הארץ, גם האקדח לא יעזור לו." הוציאו אותי מתוך החדר והכניסו אותי לתוך מכונית. שני אנשים ישבו משני צדי המכונית וזה. כל זמן הנסיעה חשבתי על שחרורי. תמהתי מה גרם לכך שהשחרור היה כה פתאומי. חשבתי גם היכן ובאיזו צורה יורידו אותי. המכונית נסעה כחצי שעה. אני סבור שאחרי כעשרה רגעים של נסיעה היא עלתה על כביש, בו היתה תנועה די גדולה.

במקום מסוים נעצרה לכמה דקות. שומרי לא הוציאו הגה מפייהם. אחרי המתנה קצרה המש: "המכונית לנסוע כמה עשרות מטרים. היא נעצרה כשמנועה עדיין פועל. הדלת נפתחה ונדחפתי החוצה. תוך כדי כך הורידו את השק מעל ראשי."

המשטרה לוקחת אותי

גדי דרכו על כביש אספלט. המכונית זזה. הפניתי מיד את ראשי אליה. ראיתי מכונית כהה וארוכה מתרחקת ממני במהירות. לא היו לה אורות אחוריים ולא הבחנתי בכל סימן של מספר. היה חושך וגשם טיפטף.

ברגע הראשון ניסיתי לברר היכן אני נמצא. הייתי משוכנע שיורידו אותי במקום נידח. ראיתי אורות של בתים לא רחוקים. הכרתי את הסביבה. הייתי על כביש נתניה תל-אביב, ליד בקתה חרבה קטנה, כמה מאות מטרים לפני מלון רמת-אביב.

התחלתי לתת דיווחי על עצמי, מה אני עומד לעשות. מחשבתי הראשונה היתה להגיע הביתה. חשבתי כי בודאי דואגים לי, אולם לא תיארתי לעצמי שמחפשים אותי. לא ידעתי אז בדיוק מה אני עומד לעשות — אם אספר משהו למישהו, או אסתיר את כל הפרשה

האזעקה!

בבית המערכת, שהיה מלא עד אפס מקום, הקשיבו העיתונאים במתיחות דרוכה ביום א' בשעה 9 ורבע, לדבריו של אורי אבנרי (יושב על השולחן, מימין) שגילה בפעם הראשונה את חששותיו כי תבור נחטף בידי הש.ב. באמצע יושב כתב גירוסלם פוסט פאול כהן (במעיל הכהה) שסיפר לכתבים על התרשמותו ממראהו של תבור, אותו גילה הוא לראשונה, שעתיים לפני כן, על מדרגות ביתו של תבור.

כמצאה עלי. "קודם כל תתייעץ עם שולח או עם אבנרי ואחר כך תחליט מה לעשות." אמרתי לעצמי. לא רציתי שאיש יראה אותי ויתחיל לשאול שאלות. הייתי קרוע בגדים, מלוכלך, רועד מהתרגשות ופרוע. החלטתי להגיע קודם כל לתל-אביב. צעדתי כמה עשרות מטרים, ואז ראיתי את האדם הראשון אחרי שחרורי. היתה זו חילת נמוכת קומה, דומני טוראית-ראשונה, שעמדה ליד תחנת אוטובוסים בקרבת מלון רמת-אביב. ניגשתי אליה ושאלתי מה השעה. היא ענתה לי: שש ורבע.

★ ★ ★

ה משכתי ברגל עד שיכון רסקו בצפון תל-אביב. הייתי עייף וצמא. מצאתי בכיסי 125 פרוטות, והעדפתי לשתות משהו. לא רציתי לעלות לאוטובוס, מחשש פן אפגוש מישהו ממכירי.

ניגשתי לקיוסק בשיכון רסקו ושתיתי כוס עסיס. נתתי לבעל הקיוסק 100 פרוטות, והוא נתן לי עודף של גרוש. אני זוכר שתמהתי על כך, משום שבכל העיר עולה כוס עסיס 100 פרוטות. שאלתי את בעל הקיוסק אם לא טעה במחיר.

המשכתי ללכת הביתה. ראיתי מהרחוב שדירתי חשוכה וחשבתי כבר לגשת קודם כל למערכת. בתקופה שמצא שם את ראיתי את האדם הראשון אחרי שחרורי. היתה זו חילת נמוכת קומה, דומני טוראית-ראשונה, שעמדה ליד תחנת אוטובוסים בקרבת מלון רמת-אביב. ניגשתי אליה ושאלתי מה השעה. היא ענתה לי: שש ורבע.

שאלתי אותו: "מאיפה אתה יודעת?"

על כך השיב לי: "מה זה? כל הארץ יודעת."

נכנסנו לדירה. הכתב דיבר כל הזמן. לא שמעתי מה אמר. ראיתי את אורני הפוך ושאלתי אותו: "מה, גם כאן עשו חיפוש?" הוא לא ידע להשיב. ביקשתי את סליחתי על שאיני מוכן לתת לו ראיון. אמרתי לו שאין לו מה להצטרע, משום שבין כך וכך לא יהיה כל סיפור, וביקשתי ממנו לסלף למערכת העולם הזה, אולי אשתי נמצאת שם, ולהודיעה שאני בבית. הוא יצא ואני נשארו לבדי בבית. חלצתי את נעלי, שתיתי כוס מיץ והשתרעתי בבגדי

אינה מעונינת בגילוי חוטבי!

אולם אחרי שענטין רשמן, שאלתי אותו מה יעזרו לו פרטים אלה ברנע? והוא הסביר כי עליו לקבל תמונה שלימה ממני. ההסבר נראה לי — אותה שעה.

★ ★ ★

ענטין אסף את הנזירות שלו ואמר שיקרא לי את דברי, כדי שאחזקם עליהם. מתחיל לישון. עיני נעצמו מאלהן. כל מחשבתי היתה לסיים את החקירה במהירות כדי שאוכל לחזור הביתה לישון. אולם ענטין התעקש להקרא לי את הכל. הוא הקריא בקול מונוטוני, וכמעט נרדמתי. שמעתי מדבריו רק משפטים מקוטעים, ובכל רגע הוא היה שואל אותי: „אתה שומע? אתה מקשיב?“ כשסיים את ההקראה הארוכה חתמתי על הודעתי.

ענטין יצא גם הוא להתייעצות. נשארתי בחברת אדם לבוש אורחית. אחרי כמה דקות חזר כל הקצינים לחדר. ואז החלה עלי הסתערויות מצד כולם.

„זכרתי אינם מתקבלים על הדעת, סיפרת סיפור פנטסטי ואתה רוצה שנאמין לך?“ אמר ענטין.

„אתה שקרן גדול“, אמר הקצין קנר, „אני מכיר את האבא שלך כאדם ישר, ואת הטבא שלך כאדם ישר, והנה אתה פושע. אפילו האבא שלך לא יאמין למה שסיפרת.“

„כל ההוכחות שבידינו מראות שסיפרת בלון גדול“, אמר ענטין.

„אני יודע שהשגב. לא עשה כלום בענין הזה“, אמר אהרונז. „אתה בודה סיפורים מליבך.“

„אשתן סיפרה סיפור הפוך משלך“, שיקר ענטין, „האם אתה תגיד שהיא משקרת?“

נוביק נראה אווילי מכולם

נוביק, הקת"ם של משטרת ישראל, ישב כל הזמן והביט בי בעיניים מרושעות. באותו רגע נדמה היה לי כקצין אכזר מתוך סרט. לפתע, התפרץ גם הוא: „אפה הנרביים שלך! אמת שהלכת עם גרביים באותו יום. אמא שלך מסרה עדות שבכלל לא לבשת גרביים באותו יום.“

ראיתי שהם רוצים לשבור אותי, כדי שאחזור בי מדבריו. נוביק נראה כאחילי שבכולם. „אף אמא שלי יודעת אם הלכתי עם גרביים או לא?“ שאלתי אותו, „היא בכלל לא גרה עמי.“

ראיתי שהם משקרים. התרשמתי שהם עצמם אינם מאמינים במה שהם אומרים. הבנתי שהם רוצים להכשיל אותי ולא לגלות את חוטפתי. עתה התחלתי להתגונן: „אני מסרב להוסיף לומר דבר לפני שאדבר עם עורך הדין שלי.“ הכרזתי.

אז הגיע תורו של אהרונז. „האם אתה מוכן להבדק במכונת אמת כדי שנאמין לסיפור שלך?“ שאל.

עניתי באופן אינסטינקטיבי מבלי לחשוב: „כן!“

אולם ברנע שני חשבתי: מצד אחד הם אומרים שיש להם הוכחות שאני שקרן; בשביל מה הם צריכים את מכונת האמת?

אחרי מחשבה זו אמרתי: „אני מוכן להבדק במכונה, אולם קודם אני רוצה להתיעץ עם עורך הדין שלי.“

כולם יצאו להתייעצות.

★ ★ ★

מאותו רגע ואילך שוכנעתי סופית שהשגב, או איזו שלוחה אחרת דומה לו — חטף אותי. לא יכולתי להסביר אחרת את ההסתערויות המשונות עלי, שאחזור בי מסיפורי. אחרי כמה דקות הביאו אלי שני קציני משטרה ממעבדת המשטרה: את הקצין

המשפחה אשתו של תבור, שזו מית, ואביו, שמואל אל-

טבואה, עסקן ציוני-כלכלי וותיק, הואשמו שניהם בהשחזות המשטרה כאילו שיתפו פעולה עם תבור עצמו בביוס חפשי. אלטבואר היה הראשון שהעלה את החשד כי בנו נחטף על ידי השגב, ופניתו הנמרצת לחברייכנסת נרמה, כנראה, לשיתורו של אלי על-ידי חוטפיו.

נשיקת אם

זה עתה יצא אלי מבית-המעצר ביפו, אחרי שהוחזק על-ידי המשטרה במשך 48 שעות. אמו, שעברה שלושה ימים מחרידים מנשקת אותו כששניהם בוכים מרוב התרגשות. מהשמועות שהפיצה המשטרה הסתבר שהורי אלי, השתתפו בחטיפתו או לפחות ידעו על החוטפים וטשטשו את עקבותיהם.

שור ואת ביל שפירא, המומחה לנשק של המשטרה. הם התלו לבדוק אותי. קודם כל בדקו את פני, וביל הבחין בתבורה בלחיי הימנית ואף אמר: „כן, רואים איכף את זה.“

אחר כך הוציאו חול מראשי. לא בעזרת שואב-אבק, אלא פשוט הניחו את ראשי על גבי גליון נייר על השולחן, ובדיו ניער ביל שפירא קצת חול מראשי. לא החתימו אותי על חבילת החול. לקחו ממני את מכנסי, בהם הלכתי ביום אתמול, ונתנו לי את מכנסי החאקי הארוכים והרחבים של הקצין קנר. הם היו בדיוק כפולים ממידתי.

בתום הבדיקה החל השלב הבא בחקירתי במשטרה. היה זה שלב השידולים. התחיל בהם הקצין ענטין: „הסיפור שלך בדיו מתחילתו עד סופו. יש בו שלוש עבירות פליליות חמורות כלפיך. חבל לי עליך. אתה נראה לי כבחור טוב. בוא נשים סוף למשחק. ספר הכל כפי שזה קרה באמת.“

אליו הצטרף הקצין שור, שנשאר בחדר. זה עתה שלח את בגדי ואת החול שהוצא מראשי בידי ביל שפירא למעבדה, ואמר שאת תוצאות הבדיקה אפשר יהיה לקבוע בעוד כמה ימים. אבל הוא כבר ידע מה תהייה התוצאות. „החברים שלך שפכו לך את החול בראש“, אמר, „שום דבר לא קצונו. מחר בבוקר יביאו אותך בפני שופט ונוכיח את הכל. כל הסיפור שלך פנטסטי.“

אני מודה שאילו הייתי אורח שלי, שהיה קורא על מאורע מעין זה בעתון הייתי רואה אותו גם כן כפנטסטי וכבלתי-מתקבל על הדעת. אולם כל זה קרה לי, כל זה עבר עלי, אותי חטפו, אותי חקרו, אותי החזיקו בחולות, עלי איימו. האם האנשים האלה הם מטומטמים, שינסו לשכנעני שלא אירע לי כלום?

אחרי שנמאס לי לענות להם, אמרתי להם שאיני רוצה לענות יותר על שאלות.

מכניסים אותי לתא בודד

ענטין נקט אז בשיטה אחרת, פסיכולוגית יותר. הוא ניסה לשכנע אותי כי חברי למערכת חטפו אותי.

„לשם מה?“ שאלתי.

„לשם פירסומת לעתון“, היתה דעתו של ענטין.

הוא הסביר לי שחברי בגדו בי, שהם רוצים עכשיו להפילני בפח, לכן מוטב לי שאגלה הכל עליהם, אחרת אשב כמה שנים בבית-הסוהר בגללם. בקושי התאפקתי מלצחק, השידולים ארכו לסירוגין כמה שעות. עניתי על כולם, שמה שסיפרתי בעדותי היא האמת.

אז הודיע לי ענטין שאני עצור. ביקשתי ממנו להתקשר עם עורך הדין תמיר.

על זאת השיב לי: „אתה תתקשר עמו מתי שאנחנו נרצה, ולא מתי שאתה תרצה.“

מכונת טייפ-ואגון בצבע בן לקחה אותי לבית-המעצר ביפו. לפני שהוכנסתי לתא תבעתי שיביאו לי רופא. רעדתי מקור, והייתי רעב. לא היה בכיסי כסף. קצין לבוש אורחית הלחה לי לירה כדי שאוכל להזמין תה במזנון השוטרים. השעה היתה ארבע לפנות בוקר. הייתי בחקירת המשטרה משעה שמונה בערב.

בא הרופא. הוא מצא שיש לי חום, וכי גרוני אדום. ד"ר אלקלעי, רופא קופת חולים ביפו, הזריק לי זריקה וביקש שיכניסוני לתא נפרד. לקחו ממני את חפצי והובילוני לאורך מסדרונות אפלים, עד לתא. ואמנם הכניסו אותי לתא נפרד — תא צר, בו עמדה רק מיטה אחת. היתה לו דלת פלדה אטומה, והיה שם רק צוהר קטן אחד ליד התקרה, בגודל של 25 סנטימטר מרובעים. הוא היה מסורג.

התא היה לח וקר. התכרבלתי מתחת לשמיכות וניסיתי להירדם. לא יכולתי לעצום עין. כל רגע שעה נפתח פתח קטנטן בדלת תאי, ומישהו האיר בפנס אל פני, כדי לברר אם לא ברחתי עדיין. לבסוף נרדמתי. התעוררתי כעבור שתיים.

בבואי למקום נאמר לי שעליך דלתי יושב סוהר, שיענה בכל רגע לקריאתי. ברנע שהתעוררתי הרגשתי רצון עז לעשות את צרכי. קראתי לסוהר. לא נענית. התחלתי לדפוק בדלת הפלדה בכל כוחותי. לי היה נדמה שהרעשתי את כל בית-הכלא. אולם אף שוטר לא בא. המשכתי לדפוק על הדלת ברציפות, כחצי שעה. את כל זעמי על העמל שנגרם לי עם מעצרי כיליתי בדלת.

אהרונז „האיש הטוב“

לבסוף התיאשתי. עשיתי את צרכי על רצפת התא וישבתי כל העת צר על המיטה. לא היתה לי אפשרות להצית סיגריה, כי בבואי לבית-המעצר נטל השוטר את הגפרורים מכיסי. רק לסוהר התורן מותר להחזיק גפרורים, והוא המצית את האש בסיגריות לפי בקשת העצירים.

ליל סיומים בתא בודד של בית-המעצר בינו

ישבתי על המיטה ממורמר ונסערה. הרגשתי הגופנית היתה רעה מאד; היה לי חום ורעדתי מקור כל הזמן. אולם גרועה יותר היתה הרגשתי הנפשית. נראה היה לי כי מעצרי במשטרה הוא המשך ישיר לפרשת חטיפתי וחקירתי, כאילו באו חוקרי השב. במדי משטרה להשלים את מה שלא השלימו אותם חוקרים אלמוניים.

לא הייתי רעב אולם הרגשתי שאני צריך לאכול, מכיוון שמזה יומיים לא בא אוכל אל פי. דפקתי שוב ושוב על הדלת, אך איש לא ענה לי. עברו כמה שעות עד שדלת תאי נפתחה ובחוצץ הופיע שוטר.

„מה השעה?“ שאלתי קודם כל.

„השעה היא עשר.“

„אני רוצה לדעת למה לא קיבלתי עד עכשיו ארוחת בוקר, ולמה אין כאן שומר שיוציא אותי לבית-השמוש.“

השוטר הוציא אותי מהתא, סגר אותי בתא סמוך ונתן הוראה לנקות את תאי. כשהוחזרתי אליו, הופיעו בצורה דלת התא פניו של אדם, כנראה אסיר, ששאל אותי: „למה אתה יושב בצינוק?“ מעולם לא ידעתי מהי צורתו של תא חדר מעצר. לא ידעתי מה ההבדל בין צינוק לתא רגיל. עתה, משנאמר לי שאני בצינוק, אחזה אותי חלחלה. האיש הגיש לי את ארוחת הבוקר שלי. זו היתה נשיקה עבה של לחם, ועליה מרוחה קצת ריבה. שאלתי אותו אם זו כל ארוחת הבוקר, והוא השיב: „לא, יש גם תה ודיסה, אבל בשבילך לא נשארה.“ בשעה שבדק אותי הרופא הוא נתן הוראה להגיש כל שעה תה. אך חוץ מכוס אחת ששתיתי לפני כניסתי לתא, לא קיבלתי דבר. ראיתי בכך נסיון נוסף להפעיל לחץ, החלטתי שוב להתגונן. לפי דרישתי קראו לי חובש: הוא בדק את חומי ומצא שלא זו בלבד שלא ירד מאז הוריקה, אלא עלה במקצת. באותו רגע הופיע המלאך הגואל.

★ ★ ★

המדאג הגואל היה לא אחר מאשר ה.ס.מ.מ. צבי אהרונז, ממחלקת התפקידים המיוחדים במשטרת ישראל. אמרו לי להתלבש והוציאו אותי למשרד מפקד בית-המעצר, שם חיכה לי אהרונז.

אהרונז הוא גבר המתקרב לגיל ארבעים, יפה קומה, בעל שיער מכסיף. העושה במבט ראשון רושם של נשיא האגודה לצער בעלי-חיים. שלא כממונה עליו, נזכיר, הנראה כעיס טורף שוחר לטרף, אהרונז הוא ההיפך הגמור: שקט וחייבני.

„נו, איך אתה מרגיש?“ שאל אותי אהרונז.

התבוננתי בו במבט של כבש העומד בפני שוחטו בדחילו ורחימו. דומני שעניי מלאו דמעות.

„מה קרה?“ שאל אהרונז מופתע.

סיפרתי לו כי הכניסו אותי לצינוק, כי יש לי חום, כי לא קיבלתי עד רגע זה לא תה ולא אוכל. אהרונז הטוב מיהר לברר את הפרשה עם מפקד בית-המעצר, ומיד הביאו לי כוס תה ושתי לחמניות. גמעתי בלגימה את התה, אולם לא יכולתי לבלוע יותר מחצי לחמניה.

אהרונז ישב עמי ליד שולחן אחד. אני חושב שברגע זה נשברתי. הייתי מבולבל ונסערה, ולא התאפקתי מלהוציא מה שבליבי על אהרונז:

„למה דווקא אותי? מי אני שהייתם צריכים לעשות את כל העסק דווקא לי?“

אהרונז שתק, חיכה עד שהתרגשותי תעבור, ואז הציע לי שוב: „אני מציע לך להבדק במכונת האמת.“

עניתי לו: „אמרת לי: תנו לי קודם לראות את תמיר.“

אחרי שתיקה קצרה הוספתי: „אתמול אמרו לי שאני משקר, צעקו עלי, אתה רפי נלטון השני? וחודעו לי שהבוקר יביאו אותי בפני שופט. אמרו לי כבר כמה שנים אשב בבית-הסוהר, אמרו לי שעוד לפני שבאתי למשטרה כבר היו כל ההוכחות נגדי. בשביל מה אתה צריך אותי עכשיו למכונת האמת?“

החוקר זאב שטיינברג, לשעבר מפקד בולשת תל-אביב, עתה חוקר פרטי, החל בחקירת חטיפתו של תבור עוד במוצאי שבת, אחרי שהודע על ידי המערכת. אחרי פעולה נמרצת של 24 שעות, שנסי תיעה בקבוצה גדולה של מתנדבים, הגיע למסקנה שאין קשר בין החטיפה לחוגי הספורט.

ושב גילה אהרונז את כל ישרו וטוב ליבו: מה שאמר כל שאר קציני המשטרה אינו שייך לו, הוא מסתייג מזה, יתכן שהם לא אמרו לי אמת מתוך סריק מקצועי, אבל הוא אומר רק את האמת והוא רוצה שאבדק במכונת האמת.

רק אחרי שאתעץ עם תמיר, עניתי לו. ואז הוא אמר: „טוב, בוא נעלה למעלה, תמיר מחכה לנו.“

„תמיר לא טוב בשבילך!“

עדינו לחדרו של מפקד הנפה הרומית, או סגנו. תמיר עוד לא היה שם. אהרונז ואני שוחחנו קצת. הוא היה משוחח עמי על בעיות אישיות — כמו איפה למות, איפה הייתי בצבא — ומגלה לפני גם את בעיותיו האישיות. כך, למשל, כאשר סיפרתי לו כי נאלצתי להפסיק את לימודי **מסכתא** בגלל העבודה בעתון, אמר לי אהרונז: „נדמה לי שאני זוכר אותך משם. גם אני התחלתי ללמוד ונאלצתי להפסיק את העבודה בגללכם. בוא נפסיק את העבודות שלנו ושנינו נלמד מספטים.“

אחרי שתיקה קצרה הוסיף בחיוך: „שמע, אולי אפשר לארגן חטיפה של פרופסור שאקיי (פרופסור שאקיי הוא מרצה לסדעי הסדינה בבית-הספר הגבוה למשפט וכלכלה).“

למען ההגינות עלי לציין שאהרונז אמר לי שדברים אלה אינם לפרסום. אולם גם מה שאני סיפרתי במשטרה לא נועד לפירסום. אחרי שהמשטרה הפרה את כלל סוריות הורעתי, ומסרה אותה לעיתונים שהיא רוצה ביקרם, אני רואה את עצמי חופשי מכל התחייבויות. בין שאלה אישית אחת למשנה, היה אהרונז מחזיר שאלה הנוגעת לפרשת חקירתי.

אל תתיאש — עשן „כנסת 6“

החוקר זאב שטיינברג, לשעבר מפקד בולשת תל-אביב, עתה חוקר פרטי, החל בחקירת חטיפתו של תבור עוד במוצאי שבת, אחרי שהודע על ידי המערכת. אחרי פעולה נמרצת של 24 שעות, שנסי תיעה בקבוצה גדולה של מתנדבים, הגיע למסקנה שאין קשר בין החטיפה לחוגי הספורט.

ושב גילה אהרונז את כל ישרו וטוב ליבו: מה שאמר כל שאר קציני המשטרה אינו שייך לו, הוא מסתייג מזה, יתכן שהם לא אמרו לי אמת מתוך סריק מקצועי, אבל הוא אומר רק את האמת והוא רוצה שאבדק במכונת האמת.

רק אחרי שאתעץ עם תמיר, עניתי לו. ואז הוא אמר: „טוב, בוא נעלה למעלה, תמיר מחכה לנו.“

שולחן כתיבה ע"ג לתלמיד

לדך ישקוד על שיעוריך, אם תקנה לו שולחן כתיבה „עונג“. הדבר יתבטא בצינוני הטובים ובבטחוני העצמי.

שולחן-הכתיבה „עונג“ תוכנן במיוחד לילדים, עשוי מחמרים משובחים ומצופה פורמאייקה.

למען ילדינו — הכל מן המוכתר

עונג

בית תרומה נדחים מתקבלים

האם הגיע הזמן לחדש את מינויך?

מינויים המקבלים תזכורת על הסיום המתקרב של מינויים מתבקשים להעביר את דמי-החידוש בהקדם.

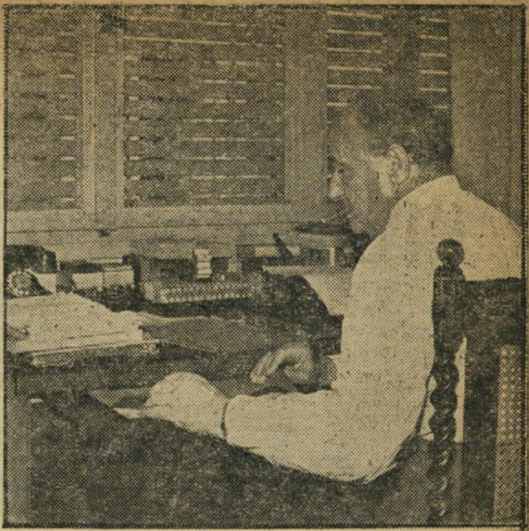
עקב הדרישה הגדולה לעיתון אין באפשרותנו להבטיח את המשך המשלוח למיניו אחר תום תקופת מינוי. על-מנת למנוע אכזבה — נשמח אם תחדש את מינויך מייד עם קבלת התזכורת.

בי"ס לפקידות מרכז מורים וסמכים

ה'תש"א 12

קורס מזורז לפקידות אחרי חנוכה

קורס לקצרנות אנגלית GREGG

התערבות

שלושה לוחמים בכנסת, שפעולתם היתה בעלת חשיבות ח"כ פרץ ברנשטיין (ימין) שמע את פרטי החטיפה ביום ראשון בערב מפי אביו של אלי, כתב מאמר ראשי חריף בהבוקר. ח"כ ישראל רוקח (שמאל), שגם אליו פנה אביו של אלי, פנה עוד ביום הראשון אחרי ההצטרפות לנשיא המדינה ולראש הממשלה, שאל אם אמנם נחטף תבור בידו השב. אביו של אלי סבור כי שיחת רוקח עם

באופן אינסטינקטיבי הייתי עונה לו, עד שנזכרתי כי, למעשה, אנו מחכים לתמיר. עורך הדין שמואל תמיר הופיע. הוא נכנס לחדר חייכני וזקוף-קומה, והמילים הראשונות שאמר: "בוקר טוב אהרונ, אתה יכול להפעיל את מכשירי ההקלטה". אהרונ מיהר להתנצל: "זה לא חדרי ואיני יודע אם יש כאן מכשירי ההקלטה. אם יש כאלה הרי זה לא בידעתי, אלא בידעית אלה שבולשים אחרי". תמיר חייך. הוא לחץ את ידי וספח על שכמי ונכנס עם אהרונ בשיחה על זכרונות אישיים של פגישתם בימי משפט המהפכה בצריפין, "נדמה לי שחקרתי אותך אז", אמר תמיר. "חקרת — אולם לא התנגשתי", השיב אהרונ. אני הייתי כל הזמן כצופה מהצד. הרגשתי שאהרונ מתנהג באופן מוזר. הוא לא התייחס אל תמיר כאל אדם שעמו הוא נפגש בתוקף הנסיבות, אלא כאל אדם שהוא חושש מאוד מפניו. הוא ניסה כמובן להסתיר יחס זה בספרו לתמיר את הצעתו לי ששינוי נפטיק את עיסוקיו הנוכחיים ונחזור לספסל הלימודים. תמיר התלוצץ גם הוא: "מה איתך? אתה רוצה לקחת ממני את עבודתי?" האחירה נראתה כלבבית ומבדחת, אולם היה זה רק מכתה.

"אלי תבור רוצה לתת לך יפוי כוח", אמר אהרונ. "בשביל זה קראת אותי?" שאל תמיר. "למטרה זו יכולתי לשלוח את אחרון העוזרים שלי". אהרונ אמר לתמיר: "אני מציע לאלי להיבדק במכונת אמת. הוא רוצה לראות אותך כדי להתיעץ עמך. בבקשה".

★ ★ ★

תמיר החתימוני קודם כל על יפוי-כוח, ותיכף שאהרונ יצא מהחדר. אולם אהרונ נשאר לשבת.

"בנוכחותי?" שאל תמיר. אהרונ הגיע בראשו לאות כן. "איזו מין התיעצות היא זו?" שאל תמיר. אהרונ התקשר עם גוביק, גוביק סרב להתיר לתמיר להיפגש עמי לבד. במצב זה יכול היה תמיר רק להסביר לי את מצב הרברים, מבלי לתת עצות. אחר-כך הלך. אמרתי לאהרונ כי לא אענה על שאלתו בדבר המכונה, כל עוד לא יתנו לי להתייעץ עם עורך הדין. אז היתה כבר לאהרונ בקשה אחרת: "אני רוצה שתבוא עמנו כדי להראות לנו את המקומות בהם נחטפת והורדת". הצעה זו נראתה לי די תמוהה. ערב קודם לכן אמר לי אהרונ, ספק בלעג: "אתה בסח רוצה שניקח אותך בהליקופטר לאורך כל החוף, כדי שתמצא את המקום בו היית?" עניתי אז: "למה לא?" ולא קיבלתי תשובה. עתה היה ברור במוחי שטוממים לי פת. לא רציתי לעשות צעד מבלי להתייעץ עם עורך הדין.

אקשטיין ושמר נוהגים כמלכים

פני שהחזיר אותי לתאי, שאל אותי אהרונ אם אני רוצה משהו. אמרתי שאני רוצה לראות את אשתי, שיתנו לי לקנות תה מכספי, ושאני רוצה לראות עתון. אהרונ הבטיח שידאג לכל, ובנוכחותי פקד על סמל המשמרת בבית-המעצר, שברגע שאשתי תבוא, שיתנו לנו להיפגש.

מזכיר ראש-הממשלה היא שגרמה בסופו של דבר לשיחרורו של תבור כעבור זמן קצר. ח"כ יוחנן באדר (מרכז) מיהר להגיש, כמו רוקח, הצעה דחופה לסדרהיום של הכנסת, כתב בחרות מאמר שמוטט כליל את בנין השקרים של המשטרה. שרי-המשטרה, בכור שיטתית, ברח בבהלה כשנדרש לענות לשאלתא של רוקח. סדרני הכנסת, שנשלחו לקרוא לו, טענו כי לא מצאוהו. רק מאוחר יותר נראה יוצא מחדרו של יושב-ראש הכנסת.

ברגע בו נכנסתי חזרה לחצר בית-המעצר, התגלה לעיני מחזה מוזר. ראיתי צעיר לבוש תחתונים רץ במורד המדרגות, ואחרי צעיר שני בתחתונים, הרודף אחרי ומכה אותו במגבת בצהלה גדולה. הכרתי מיד את השניים לפי תמונותיהם בעתונים. הגרדף היה דן שמר והרודף זאב אקשטיין.

החזירו אותי לתא אחר. הפעם לא היה זה צינוק. זה היה תא עצירים מרחח לשמונה אנשים; היה בו חלון גדול ודלתו היתה מסוגלת אך לא אטומה. איש מלבדי לא היה בחדר. השתרעתי על מיטה, והתחלתי שוב לשקול את מצבי. מבחון שמעתי קולות שירה וצהלה, קול גברי ועמוק שר שירים עליזים כאילו היה עתה בסול בריבירה הצרפתית ולא בבית-המעצר. קול דק יותר הצטרף אליו וליחה אותו. שיערתי לעצמי שאלה קולותיהם של אקשטיין ושמר. תמהתי מדוע הם שרים.

דומני שהתחלתי לנמנם, כשפתע ראיתי דמות עומדת במסדרון מול דלתי. קפצתי ממיסתי. זה היה אקשטיין.

הוא שאל: "אתה אלי תבור?"

עניתי בחיוב. שאלתי אותו אם הוא שהשתפך קודם בשירה. הוא השיב בחיוב והסביר: "אני השלמתי עם זה שאשב כאן הרבה שנים, למה שלא אשיר?" דן שמר הצטרף גם הוא, ואקשטיין הציג בפני כמיסטר שמר ג'וניור. הם שאלו אותי אם אני רוצה משהו, ובמה אפשר לעזור לי. אמרו שלהם יש הכל. אקשטיין החפאר: "כל הנערות שלי לשעבר עושות תורנות בבית-המשפט להביא לי הכל". לא רציתי דבר, רק בקשת עתון.

השניים נעלמו. מאוחר יותר חזרו שוב. כל פעם תמהתי על המצב בו אני יושב מאחורי סורג ובריה, ואילו הם מתהלכים ממש כסוהרים. יכולתי להסביר זאת רק בצורה אחת: "אקשטיין ושמר נשלחו אלי על ידי מישהו, כדי להוציא ממני דברים מסוימים". הנחה זו קיבלה חיוך שבדרך כלל היה שוטר מסתובב במסדרון, אולם בכל פעם כשאקשטיין ושמר הגיעו אלי, היה השוטר נעלם באורח פלא. מצד אחד שאל אקשטיין שאלות, ואילו בלחש יותר אמר לי: "אל תדבר עם אף אחד, אפילו לא איתי".

עד שעה ארבע אחרי הצהרים לא קיבלתי דבר מכל מה שהבטיח לי אהרונ. בצהרים הגישו לי ארוחה שכללה צלחת מרק בלי תפוח-אדמה וצלחת מרק עם תפוח-אדמה, וקציצה קטנה של דג או ירק. אכלתי רק את הקציצה. בשעה ארבע שלח לי מפקד בית-המעצר כוס תה, שהשוטר שהביא לי אותה אמר: "זה התה של המפקד".

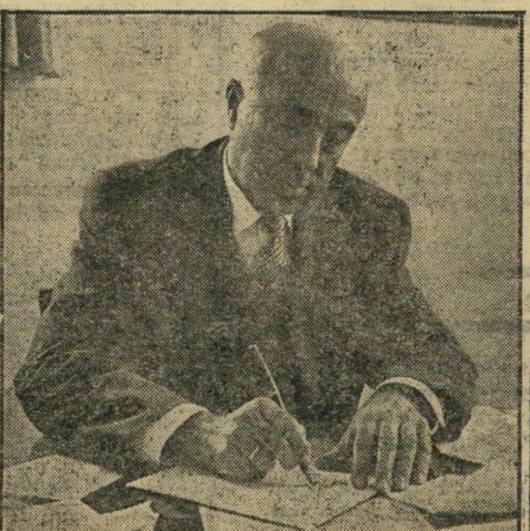
אחרי הצהרים הביאו לי בפעם הראשונה אוכל שנשלח אלי מבחוץ. אחד השוטרים אמר לי: "אשתך היתה כאן ולא נתנו לה להיכנס". רתחתי מכעס על אהרונ והבטחתי היפות.

כך, לאסלאט, החל להחשיך היום. לפנות ערב, נקראתי שוב למשרד מפקד בית-המעצר, ומצאתי שם את אהרונ ועוד כמה אנשים לבושי אורחית. אהרונ רצה לדעת מהי תשר בתי להצעתו.

עניתי לו: "נתנו לי קודם לראות את עורך הדין שמואל תמיר".

"אנחנו לא חייבים לתת לך להתייעץ עמו", אמר אהרונ. "למה בעצם את רוצה דוקא את תמיר?"

עניתי לו כי זהו עורך הדין לו נתתי יפוי-כוח. אז החל אהרונ לקבוע מה טוב בשבילי, ניסה לשכנעני שתמיר אינו טוב עבורי, ושם אקשטיין עורך הדין אחר, יתנו לו להתייעץ עמי. סירבתי.

תגובה

המתנאי האמין ביותר חשבוש היה ד"ר חרצל רוזנבלום, עורך ידיעות אחרונות (מרכז) שכתב שני מאמרים ראשיים, שהשפיעו במידה רבה על דעת הקהל. הפעילו לחץ רב על המשטרה. עורך מעריב אריה דיסנצ'יק (ימין), המשמש בדרך כלל כדובר המשטרה והשב, ניסה תחילה לנהוג באובייקטיביות, אך באמצע

המערכה הפך את עורו, חזר להיות שופר מנגנון-החושף. משה רון (שמאל), מזכיר אגודת העתונאים, העמיד באותה שעה ממש את הבית לרשות עמוס בן-גוריון, שפתח בו במסע ההשמדה שלו. אגודתו של רון, שלא אמרה מילה אחת על פרשת החטיפה ולא הניבת בכל צורה שהיא, עוררה תמיהה רבה והשערות מהשערות שונות בקרב ציבור העתונאים.

הודעתי לאהרונ': „אין לי אימון בפעולת המשטרה“!

אהרונ' המשיך לשאול אותי שאלות שונות. עניתי לו: „כל מה שהיה לי להגיד אמרתי במשטרה.“ אהרונ' שאל: „וזה אמת?“, זו האמת ורק האמת.“ הדגשתי על כל טענה נוספת עניתי: „קודם תנו לי להתייעץ עם תמיר.“ ואחר כך השבתי: „המשטרה היא זרוע של המשטר. הש.ב. שאני חושד בו בחסיפתו, הוא זרוע אחרת של המשטר. אינני מאמין שזרוע אחת תצא נגד הזרוע השנייה.“

אהרונ' קם ויצא מהחדר להתייעצות. במקומו נכנס אלי הקצין יעקוב קנר. יום קודם לכן היסחתי בפניו מילים קשות אחרי שקרא לי שקרן. ביקשתי את סליחתו על חריפותי מילה. הוא ניסה לשאול אותי משהו. לא רציתי לענות.

סרבתי גם לענות על כל שאלה נוספת. רופא בדק אותי, מצא שאין לי חום אך הזריק לי זריקה. מתוך הרגשה שלמחרת בבוקר יביאו אותי בפני שופט, הלכתי לישון.

משוגע שר כל הלילה

הייתי בטוח שאפול מיד לתוך שינה עמוקה. אולם כל אותו לילה לא ישנתי. קודם כל הוציאו אותי שוב מהחדר לפגישה עם אשתי. הפגישה נערכה בנוכחות שני קציני משטרה. ביקשתי את סליחתם ונישקתי את אשתי. היא הביאה לי את הארוחה הראשונה מאז יום שבת בצהריים שאותה אכלתי בתיאבון. ישבנו זה מול זה ליד השולחן, כשמשני צידינו הקצינים, ודיברנו. ישבנו שם כשעה, עד שהוחזרתי לתאי.

הפגישה עם אשתי עודדה אותי. היא סיפרה לי על המאמצים הנעשים בחוץ, ודאגתם של קרובי וחברי. הלכתי בהרגשה טובה לישון. אולם שוב לא נרדמתי. כשחזרתי לתאי מצאתי

פגישה בכלא

צחק חגורל היה כאשר פגש אלי תבור בבית המעצר את זאב אקשטיין (ימין) ודן שמר (ליד השוטרי, משמאל). בעוד שחוק, העתונאי חחק מפשע, היה כלוא בתא, הסתובבו שני הנאשמים ברצח קסטנר, חופשיים לגמרי בתוך כחלי בית המעצר, ניגשו מדי פעם לתא, ניהלו עמו שיחות.

בית הסמוך שכן שלא היה שם קודם לכן. זה היה חוליה-רות. הוא שאג בקול אימים, קילל ושר שירי ג'ורג'ים. כשניסה הסוהר להשתק אותי, ביקש לירה תמורת השתיקה. הסוהרים לא ידעו מה לעשות עמו. האסירים כתאים צעקו בזעם שיתנו להם לישון, אימנו שיהרגו את המשוגע. הוא המשיך לשר.

הוא שר כל הלילה. ניסו להעביר אותו לתא אחר, ואז העיר את כל ישיני הקומה השנייה. החזירו אותו חזרה לתא שלידי. אינני מבין מאין היה לו הכוח לצעוק ולשר למעלה מעשר שעות, מבלי להצטרר.

רק לפנות בוקר נרדמתי לשעתיים. קמתי מתוך כוונה שהנה לוקחים אותי לבית המשפט. אולם איש לא בא לקחתני. השוטרים השומרים בבית המעצר היו חביבים מאוד. רובם לא שמעו שום דבר עלי ועל פרשתי. הם היו נכונים לעזור באופן הכנה ביותר. אחד מהם אף סיפר לי סיפור משעשע על מה שאירע יום קודם לכן בחורמקצר סמוך.

הסתבר כי אחד העצירים טען, כי בעת שישן בלילה בתא, נגנבו מעליו חולצתו ומכנסיו. כל עצירי החור הוצאו למיסדר ואז התגלה כי אחד מהם לבש את בגדי הנגנב מתחת לבגדיו.

ביקשתי שיוציאו אותי לטיול בחצר. טיילתי שם כשעה. לא נתנו לי לשוחח עם איש. בשעת טיולי בחצר הוחזרו דן שמר וזאב אקשטיין לבית המעצר, וכידי אקשטיין היה עתון בוקר. נטלתי את העתון מידיו מבלי לומר מלה, וקראתי בו אודותי.

נדהמתי. דובר המשטרה הודיע בעתון שמאשימים אותי בביום חטיפתי, ואף ציין את הסעיפים לפיהם מאשימים אותי. עד אותו רגע לא אמרו לי דבר. להפך, מדבריו של אהרונ' הבנתי שהוא מנסה לשכנעני כי חברי הם שביימו את החסיפה ולא אני.

★ ★ ★

שעות הצהריים חזר אלי אהרונ'. הוא היה חביב כמו תמיר. באחת ההזדמנויות אמר לי: „אני קורא את העולם הזה רק כשמופיע בו תמונותי. אתם מצירים אותי כי מפלצת שחורה.“

אמרתי לו: „איך נותן לנו הזדמנות להכירך מצדך השני?“

הוא השיב: „זאת באמת בעיה.“

הצעתי לו שאם יתן לנו הזדמנות להכירו מקרוב, לספר על חייו הפרטיים כבעל משפחה, על עבודתו במשרד הקת"מ, נוכל לצירו גם מצד זה.

אהרונ' השיב: „זה רעיון, צריך לעשות זאת.“

עוד לפני כן היתה לי שיחה נוספת עם אקשטיין, שבא אל תאי כאילו היה מפקד בית הסוהר בכבודו ובעצמו. הוא הביא לי כוס קפה משובח, אך סירב לגלות מאין הגיע הקפה. היו לו טענות נגד העולם הזה, והוא ניסה להגן על הש.ב.: „מה פתאום אתם חושבים שהש.ב. רצח את קסטנר? כתבתם שאני הצעיר המסתמל את הדור; אני ואביו לדור הזה. אם כך, פני הדור כפני הכלב.“

כאמור, חזר אלי אהרונ' בצהריים. התברר שהם גואשו ממאמציהם לתת לי פרקליט אחר ונאלצו לאפשר לי לראות את הפרקליט שבחרתי בו. אהרונ' אמר שיתנו לי לראות את תמיר ולהיעצץ עמו ביחידות. תמיר נכנס לחדר מפקד בית המעצר ואהרונ' הפגיש אותנו והסביר שאנו רשאים לשוחח חפשי. תמיר סירב לקיים את ההתייעצות בחדר, ביקש לאפשר לנו לשוחח בחצר הפתוחה. אהרונ' הסכים. יצאנו לחצר בית המעצר והסתובבנו יחד, לבד. שוחחנו כרבע שעה. השבתי על כל שאלותיו של תמיר ואמרתי לו גם את דעתי האישית על כל העסק. תמיר ביקש להכניס גם את אבי ואשתי להתייעצות. הם הוכנסו, שהו שעה קלה ויצאו.

תמיר, אהרונ' ואני נכנסנו לחדר מפקד בית המעצר.

האם אתה מוכן לבוא עמי ולהצביע על המקום בו נחפזת? שאל אהרונ'.

אמרתי שאני רוצה שדברי ירשמו. אהרונ' הציע לי לרשום אותם. ביקשתי שהוא יהיה הכתב הפעם. הוא עשה זאת בהסתייגות, מכיוון שאינו מיטיב לכתוב עברית. תמיר שאל את אהרונ' בחיוך אם הוא יקח, ואהרונ' השיב: „לא, אני נולדתי בגרמניה.“

רעדתי מהתרגשות; ידעתי שאני מכתוב לאהרונ' לא דברי התנצלות אלא כתב האשמה נגד הש.ב. הודעתי כי אינני מוכן לשלף פעולה עם משטרה שמפקדה שקרן, ואשר חוקריה מקבלים הוראות מאלה שכנראה פקדו על חוטפי אהרונ' רשם את כל דברי, ואני חתמתי עליהם. לפני זה מצא תמיר כי אהרונ' כתב את שמו של יחזקאל סהר — יחזקאל שהר, והעיר לאהרונ' שבקד שגיאה כזו אפשר לפטרו מהמשטרה. אהרונ' צחק ומיהר לתקנה.

פעמיים, בזמן שהכתבתי לו את הודעתי, יצא אהרונ' מכליו. בחלילה כשאמרתי: „לא נתנו לי לאכול עד שאתה (אהרונ') בא...“ העיר שמואל תמיר: „אוי, אני רואה שאתה אדם טוב.“ וכשהמשכתי אני: „ולאור העובדה שהבטחת לי הבטחות שלא קיומתי...“ העיר תמיר שוב: „עכשיו אתה רע.“ אהרונ' יצא מכליו: „לא הבטחת לי שום דבר. אמרתי לך רק שאשתדל לסדר את הדברים.“

בהמשך הודעתי, כשהגעתי למילים: „לאור העובדה, שאתה (אהרונ') ניסית לשכנע אותי שתמיר אינו טוב בשבילי...“ על כך העיר תמיר: „אני רואה שאתה לא רוצה שתהיה לי פרנסה. זאת לא הפעם הראשונה שאתה מנסה לשכנע קליינטים שלי, שלא יבחרו בי.“ אהרונ' היה נבון מאוד. הוא שאל: „מתני? ותמיר הוכיר לי את ענין חרותי. על כך השיב אהרונ': „זה היה משהו אחר. אני אסביר לך אחר כך למה אמרתי זאת.“ אחרי שלא היו לאהרונ' שאלות נוספות, הוחזרתי לתאי.

מחשבות בכלא

הפגישה עם אשתי, אבי, שמואל תמיר, ההודעה שהכתבתי לאהרונ', כל אלה עודדו אותי מאוד. התחלתי להבין שעושים בחוץ מאמצים חזקים לשחררני. אולם חשבתי שדווקא בגלל ההודעה שנתתי לאהרונ', יהיו מעוניינים להחזיק אותי במעצר יותר זמן כדי שלא אדבר. ידעתי בלכל המאוחר למחרת בבוקר יביאוני בפני שופט, להארכת פקודת המעצר. חששתי רק כיצד אעבור את הלילה.

שוטר הכניס אותי חזרה לתאי ונעל את דלת התא המסורגת. ביקשתי ממנו שיביא לי את האוכל העתוני והסיגריות שהביאו לי אבי ואשתי. ביקשתי ממנו גם ספר תנ"ך, כצעת תמיר. הוא אמר שישתדל להביא לי את הדברים, אבל לדעתי אין ספר תנ"ך בכל בית המעצר, לכן לא יוכל להביא לי כזה.

נכנסתי לתא. אחד העצורים הביא לי את ארוחת הצהריים. היא כללה צלחת מרק דליל, וצלחת של שעועית עם מקרונים. הייתי רעב מאוד. ניסיתי לסעוד מהאוכל. המרק והמקרונים היו תפלים כדבק. את השעועית אכלתי.

★ ★ ★

די לא לחשוב התחלתי לקרוא את חוברות הריידס דיגסט שנתן לי הקצין בן צור, מסקד בית המעצר. התחלתי לקרוא הרבה רשימות, אולם לא יכולתי לסיימן. הכל נראה לי לא מעניין. קראתי רק את הבריונות.

כוכבת הוליבודית אומרת לחברתה, היה כתוב שם, „אני עומדת להתחתן.“ החברה: „של מי הוא?“

אוי: כוכבת הוליבודית מספרת לחברתה על כוכבת שלישית: „היא מחש משונעת אחרת חיות, לא ראיתי אהבה כזאת. היית צריכה לראות רק איך היא מפלצת בפרוות המינק שלה...“ שום דבר לא הצחיק אותי. הנחתי את החוברות בצד וחשבתי, לא יכולתי לכתון את מחשבותי לכיוון סדיר. הזמן חלף ולא ראיתי שום סוהר. הייתי רעב ורציתי לקרוא עתונים. „שוטר! שוטר!“ צעקתי. אף אחד לא בא. רק כעבור שתיים הגיע שוטר ושאל מה אני רוצה.

„איפה האוכל והעתונים שלי?“

„אני לא יודע, מיד אבד.“

הוא הלך ולא חזר. שוב התחלתי לצעוק: „שוטר! שוטר!“

בא שוטר אחר. הוא הביא לי חבילה עטופה בנייר. אולם לא היו אלה העתונים והאוכל שהביאו לי בצהריים. אבי כנראה שלח לי אוכל פעם נוספת. היה זה מזון שהיה מספיק לי בשקט לשבוע ימים.

רק אחרי שעה נוספת הביאו לי את העתונים והסיגריות. קראתי בעתונים על הודעות המשטרה על מעצרי, וממש התפלצתי. היה זה גיבוב שקרים כה אוילי וחסר הגיון! באחד העתונים נכתב כאילו הוציאו מראשי אבק באמצעות שואב-אבק, ולא מצאו שם כל ממצא חשוד. אני מעיד עלי שמם וארץ שמעולם לא ראיתי במשטרה שואב-אבק, ושום שואב-אבק לא נגע מעולם בשערו.

היה כתוב שם גם שלא יכולתי להסביר במשטרה סתירות שהתגלו בעדותי. מעולם לא חקרו אותי במשטרה על סתירות בעדותי, ואיש מחוקרי גם לא טען בפני מעולם שנתגלו סתירות בעדותי.

הקצין אמר: „קום וצא“

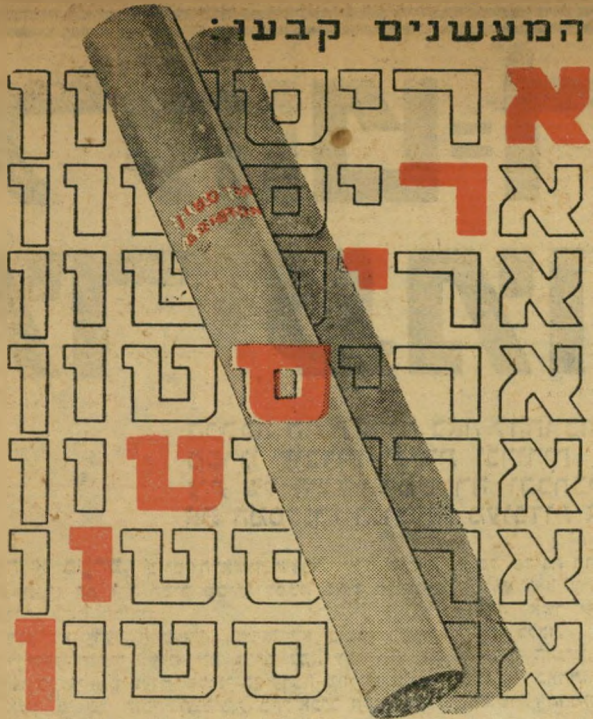
התחיל להחשיך ואני נרגעתי במקצת. קראתי את רשימתו של ד"ר יוחנן באדר עלי בעתון חרות, ונרגעתי. ראיתי שאנשים עם שכל ישר ובלתי-משוחרים עומדים לצדי העייפות של שלושה ימים התחילה להתבטא ברצון עז לישון, ובערך בשעה 6.00 בערב הכנתי את מיטתי לשנת הלילה. חיכיתי לשוטר שיבוא ויכבה את האור בתא.

לפתע שמעתי צעדים במסדרון, וראיתי מבעד לסורגים שלושה קציני משטרה. היו אלה הקצין בן צור, הקצין נשר ומפקד הנסה הדרומית. בן צור אמר לי: „תארו את הדברים שלך. אתה משוחרר.“

הסתכלתי בו כבמתעתע. קפצתי ממיטתי ואמרתי לו רק מלה אחת: „מה???“

הוא חזר על דבריו. אחזה אותי התרגשות. אמרתי: „תודה רבה“, והתחלתי לארוץ את חפצי. אחרי כמה דקות חזר בן צור לבדו; החזרת לי את חוברותי, נתתי לו את כל האוכל שהביאו לי כדי שיחלקו בין העצירים המצטיינים, ועזבתי את תאי.

הקצין בן צור ליחה אותי עד לפתח בית-הכלא. נפרדתי ממנו בלבביות והודיתי לו

היותר טובה בסיגריות פילטר

השיחזור אלי תבור משוחח עם בעל החנות שבה שטה כוס עסיס, מיד לאחר ששוחרר עליי חוטפיו. המשטרה, שקבעה מראש כי תבור ביים את כל החטיפה, לא טרחה אפילו לחקור את בעל החנות — במשך ארבעה ימים אחרי שתבור פנה אליו — אם אמנם שטה אצלו הנחסף כוס עסיס ביום ראשון בערב.

על יחסו הנאה, ועל יחסם של הסוהרים אלי. פתאום ראיתי מישהו רץ אלי. היה זה אריה קרן, צלם המערכת, היחיד שהמתין לי בפתח בית-הכלא. התבקנו והתנשקנו. נסענו מיד למערכת. שם לא היה כמעט איש, מלבד פקיד הנחלת החשבוניות, שנפל על צחארי כאילו הייתי מת שקם לתחייה. התברר לי שכולם, הורי וחברי, נסעו להקביל את פני בפתח בית-המעצר. אמרו להם שאשתחזר רק אחרי שעה שבע. פגשתי אותם ליד משרדו של עורך-הדון שמואל תמיר. בזה אחר זה נפלו על צחארי, חיבקוני ונישקוני. כשראיתי את אמי לא יכולתי להתאפק מלפרוץ בבכי. לא ראיתי מי היה שם. כל אחד לחץ את ידי או נישקני. אחרי דיון קצר הסכמתי להופיע, עוד באותו יום, שעתים אחרי שחרורי ממעצרי, במסיבת עיתונאים, לענות על כל שאלה שאשאל. נסעתי עם אשתי לדירתי ברחוב שלמה המלך. לא היו לנו מפתחות. עובד מערכת אחד פרץ לדירה ופתח את הדלת. התרחצתי במהירות, החלפתי את בגדי ומהרתי לאולם בטי בכיכר דינאגוף, שם חיכו לי העיתונאים. אחרי שראש המערכת שלום כהן הקדים הקדמה לדברי, עמדתי במשך כמה שעות וסיפרתי את כל מה שעבר עלי. עניתי גם על השאלות שנשאלתי, מבלי יוצאת מהכלל.

★ ★ ★

ב הצית הדיירה הייתי חומשי. לא רציתי לחזור לדירתנו הפרוצה. רציתי במנוחה ובשקט. הלכתי עם אשתי לישון במלון גזית בכיכר דינאגוף. הזמנו ארוחה לחדר; אולם לא יכולתי לגעת בה. בקושי אכלתי חלק ממנה. כשכיבנו את האור לא יכולתי להירדם בשום פנים. לקחתי גוללות שינה — והן רק עוררו אותי. שכבתי עד מספר שעות, עד שלפתע קפצתי ממיטתי כנשור-נחש. שמעתי מלמטה בבירור את השם: אלי תבור. פתחתי את תריסי המרפסת ויצאתי לראות מי קורא לי. למטה עמדה נידת המשטרה, ומישהו דיבר בקול רם במיקרופון, בהזכירו את שמי. היא עמדה שם שעה ארוכה. חזרתי למיטתי. כעבור דקות מספר שמעתי צעדים במדרגות. מישהו נכנס לחדר שלידי, והדליק את האור במרפסת המשותפת. הצצתי מבעד לתריסים וראיתי דמות יושבת במרפסת וקוראת עתון. בלילה!

נעלתי את דלתות חדרי וחזרתי למיטתי. רק בשעה ארבע לפנות בוקר הצלחתי להירדם. בשעה 8 התעוררתי. מיהרתי לעזוב את המלון ואת הבולשים אחרי. לא נרגעתי גם בימים שאחר כך. אינני חושש להודות כי עד היום אינני ישן בשקט. בלילות אני מתעורר משנתי לכל רחש חשוד; יש בליבי פחד סתום שאינני יכול להסבירו. ואני יודע בודאות שעם סיום שורות אלה, לא הסתיימה הפרשה. כיצד היא תסתיים, והאם אוכל להתחיל לישון בשלחה בלילות, מבלי לחשוש ומבלי לחשוד, מבלי לקרוא כל יום בעתונים השמצות וחשדות אפלים נגדי ממקורות המשטרה, זאת תוכל לקבוע רק אתה, הקורא.

האמת אלי תבור, לבוש חליפה כהה, עומד לפני עיתונאי תל-אביב, ומספר להם את פרטי חטיפתו וחקירתו, שעתים בלבד אחרי ששוחרר מן המעצר. הוא הטיב על כל שאלה שהוצגה בפניו, סיפר את כל האמת. לשמאלו של תבור יושבים: ראש מערכת העולם הזה, אביו של אלי, אמו ואשתו (עם הגב למצלמה).

למדו שפות!

מהר וביסודיות בבית-הספר לשפות "קדימה" תל-אביב. בן-יהודה 74, טלפון 20314

(א) אולפניות לאנגלית ללימוד מרוכז (2 שעות ביום) למתחילים ולמתקדמים וחוג לשיחה (Conversation) למשתלמים על-ידי מורים מאנגליה.

(ב) קורסים לעברית. אנגלית וצרפתית למבוגרים מכל דרגות הידיעות וקורס מיוחד לשיפור הכתיב העברי.

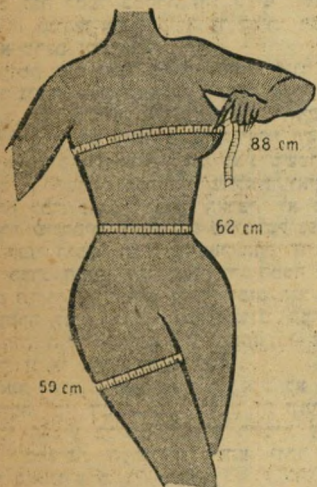
(ג) קבוצות לאנגלית לתלמידי בתי-ספר ג' ד' ה' ו' ז' ח' יסודיות, ה' ו' ז' ח' תיכוניות.

פרטים והרשמה: מ"9-12 לפנה"צ — 9-3 בערב (פרט ליום ו').

מהן מצותיך?

בחני את גופך. האם הוא מושלם?

אם גובהך הוא 1.50—1.75 מ' המדות האידיאליות הן:

אם מדותיך עולות על אלו נעזור לך להשיג מבוקשך בטפול הרזיה תוך שמירה מעולה על פרופורציות גופך

מכון להרזיה וטפול בפנים

הרזיה וילנסקי

ת.א.ה. שינקין 26, טל. 52417

פקידים!

תלמידים!

ספורנטים!

הרשמו עוד היום ב.אולפן גר"ג לקורס הדורחודשי (2 x שבוע) ל-

קצרנות

עברית ו/או אנגלית

בת"א: אצל ח. ברקמא, גורדון 5. בחיפה: בייס "במעלה", החלוץ 13.

הצלחה מובטחת!

מתנות רק אצל פרו'נד

ת"א דה' אלנבי 41 (בקרבת מובדבי)

ילקוט הכזבים של מיר עמנוס בן גוריון

הכתבה הזאת אינה באה להתווכח עם ראשי המשטרה. וויכוח כזה הוא למטה מכבודנו. מסרנו עובדות יבשות וברורות. כל אדם שאינו מסווגר על-ידי מכונית-התעמולה הזדונית של הש.ב. המשטרה. והכתבלבים המתרפסים בפני מוסדות אלה, יוכל להסיק בעצמו את המסקנות הנובעות מעובדות אלה. שהן כעין סיכום למאורעות שקרו את אלי תבור.

תחת זאת הוצא האיש מביתו כשהוא קודח מחום, בניגוד להוראתו המפורשת של הרופא. הופעלו נגדו כל האמצעים המופעלים לעתים רחוקות ביותר גם נגד פושעים חמורים, החשודים ברצח. לחקירה זו לא היה שום כיוון אלא להוכיח שאלי תבור משקר.

★ ★ ★ החקירה שלא נחקרה

א ידו נהגה המשטרה בדרך השיגרתית של גילוי פשעים, היתה הולכת בדרך שהיא מוכנת מאליה לכל חוקר משטרי מאומן. היא היתה נוקטת באמצעים הבאים, לפי הסדר הבא:

- גביית עדות ראשונה מאלי תבור, והחתמתו על ה"עדות".
- אחרי שתבור הודיע כי ראה היטב את אחד החוטפים ומסוגל לזהות את פניו, היה החוקר מביא אליו את אלבום החשודים של המשטרה ("אלבום הפושעים" בניב העממי) כדי לברר אם אין החוטף מופיע שם, או אם אין אולי באלבום אדם הדומה לחוטף, דבר שהיה עוזר ליעל את החיפושים אחרי החשוד.
- הדבר לא נעשה — לא בשלב זה, ולא בשלב אחר של החקירה.

- שיחזור הפשע במקום הפשע, בנוכחות אלי תבור. תוך 16 שעות מרגע התחלת החקירה, שעה שאלי תבור שיתף פעולה במידה מלאה עם המשטרה, לא נעשה דבר.

- שיחזור נסיבות שיחוררו של אלי במקום ששוחזר, ושיחזור מהלכו הביתה. הדבר לא נעשה, ותוך חמישה ימים מראשית החקירה לא נחקר אפילו בעל-הקיוסק, שאצלו שתר תבור כוס עסיס מיד עם שיחוררו. בעל הקיוסק זיהה את אלי, כאשר חברי-המערך עצמם שיחזרו את המקרה.

- ריכוז כל המאמצים לאיתור המקום בו טען החטוף שהוחזק. תבור מסר לחוקרים פרטים רבים — מבנה הנוף, סוג החול, קירבת הים, תנועה אחריית, שער ברזל, סימני גוף ועוד פרטים, אשר כולם יחד מצטרפים לתמונה די ברורה כדי לפתח בחיפוש נמרץ, בשיתוף עם אלי, למציאת ה"מקום, תוך סיכויים טובים למשטרה למצוא.

- שום נסיון כזה לא נעשה תוך 40 שעות, לפני שאלי תבור סירב להמשיך בשיתוף-הפעולה לאור יחס החוקרים ויתר נימוקיו. להיפך, בשעת החקירה שאל צבי אהרונז בליגלוג: "אז מה אתה רוצה, שניקח הליקופטר ונחפש?" הליגלוג לא היה במקום: הליקופטר היה מועיל לאיתור המקום, בהתחשב בכך שהחקירה היתה כה חשובה בעיני המשטרה עד שגויס סגן המפקח הכללי.

- בסך הכל, לאור התיאור, באים בחשבון רק שלושה שטי חים בסביבת תל-אביב. חיפוש מתאים היה בלי ספק מצמצם את האפשרויות לשטח אחד, ולא דווקא בהליקופטר. מימצא המעבדה, שבדקה את החול שנמצא על גופו של אלי, גם הוא יכול היה להוסיף לאיתור המקום בו נמצא סוג זה של חול.

- בראשית החקירה עלה החשד כי החטיפה בוצעה על ידי קבוצת אנשי-ספורט, שפחדו מפני גילוייו של תבור. חשד זה הוסר מן הפרק רק בגלל עדותו של תבור על אופי חקירתו. אולם אילו היתה המשטרה באמת "חוקרת בכל הכ"ח", כפי שטענה בהודעותיה, היתה בלי ספק עורכת מיסדרויהיו של חשודי הספורט או אחרים, היועצים למשטרה.

★ ★ ★ השמצה דא חקירה

כ ל זה לא נעשה. המשטרה הלכה בדרך משלה: להור כיח כי החטיפה בוצעה על-ידי חברי מערכת העולם הזה. אילו האמינה המשטרה עצמה בכך, היתה הדרך לגילוי ה"אמת פשוטה" בתכלית: המשטרה היתה מומינה בעת ובעונה אחת לחקירה את כל חברי מערכת העולם הזה, כל אחד מהם לחדר אחר, והיתה גובה מהם עדות מפורטת.

אילו צודק המשטרה בסענתה על ה"כיום, היתה בדיקת ה"אליבי של כל הנוגעים בדבר, וכן השוואת עדויותיהם ה"מפורשות, צריכים לגלות די עובדות לביסוס הטענה. אולם עד היום, ששה ימים תמימים מאז ראשית החקירה נגד תבור, לא הוזמן איש מאנשי העולם הזה, או מהקשורים בעתון, לחקירה כלשהי.

לעומת זאת ריכוזה המשטרה את מאמציה בכיוון אחר: להמריץ את אלי תבור להחליף את פרקליטו, שמואל תמיר, במישהו אחר, הקרוב יותר למשטרה. זהו אמנם המחמאה הטובה ביותר מצד המשטרה לתמיר, אבל עם זאת מהחזה נסיון מפורש זה עבירה חמורה על תקנות המשמעת של המש

● על אחד המקרים האלה, כאשר הועבר סמל-משטרה מתפקידו למרות שלא נמצא אפילו אשם בעוון השפעה על בחירת פרקליט, נמסר בשעתו בהעולם הזה (1034).

של פקודת החוק הפלילי. העונש המקסימלי: 7 שנות מאסר. ● אם שיקר תבור בהודעתו, הרי בוצע עוון לפי סעיף 123, אשר שופטי ישראל נוהגים להטיל עליו קנס כספי קטן בלבד.

לפי ההגיון, היה חוקר רגיל, אפילו חשד בשתי האפשרויות כאחת, פותח מיד בחקירה נמרצת כלפי החשד ה"ראשון, החמור והמסוכן פי כמה, ושהיה מקום לחשש כי

עמנוס

עקבותיו יטושטשו במהירות. את חקירת החשד השני, הפעוט, היה משאיר לשלב מאוחר יותר, מאחר שאת עקבותיו מ"מילא א"אפשר היה לטשטש, ומאחר שהעבירה עצמה קטנה. מוזר כי הקצינים שהתאספו בצורה כה מוזרה במחוז באותו ערב, נהגו לפי הגיון הפוך. הם לא עשו דבר כדי לחקור את האפשרות של חטיפה. תחת זאת ריכוזו את כל מאמציהם בכיוון השני: לאלץ את אלי תבור להודות ש"עדותו כוזבת.

יתר על כן, אילו חשדה המשטרה באמת מלכתחילה כי העדות כוזבת, ושיש לה עניין בעוון פעוט, לא היה צורך להוציא את אלי תבור מביתו לשם חקירה דחופה, תוך שימוש באמצעים פסולים של לחץ גופני, כגון שלילת שינה הכנסה לצינוק ומניעת אוכל. אפשר היה לגבות את העדות בביתו, כנהוג במקרים כאלה, לדחות את המשכנה למחרת היום, לתת לאיש, שסבל מכלה גלורילעין, שאושר על-ידי רופא מוסמך, לנח ולישון.

ב שעה 8 בערב, כיום הראשון שעבר, לקח ע.מ.מ. חיים ענטיין את אלי תבור מביתו למטה מחוז תל-אביב של המשטרה, לשם חקירה.

באותו רגע לא ידעה המשטרה, בודאי לא באופן רשמי, דבר, אלא שאלי תבור נעלם יום קודם לכן, וכי חזר זה עתה לביתו. במשך 16 השעות שלפני כן ערכה מחלקת החקיר רות של אזור ב' של הנפה הצפונית בתל-אביב חקירה על היעלמו של תבור, בהתאם להנחיות שקיבלה מידי עורכי העולם הזה בעדות רשמית. הנחיות אלה התבססו על ההנחה שהיה קשר בין היעלמו של תבור לבין גילוייו בשטח ה"פורט, וחקירת המשטרה היתה מכוונת כולה לאפיק זה (ה"עולם הזה 1052).

באותו רגע לא השמיע עדיין שום אדם בפומבי את ההש"ערה כי אלי תבור נחטף בידי הש.ב. או מוסד הקשור עמו. האדם היחיד שחשד זה התגב אל לבו, שמואל אלטכנאר, אביו של אלי, אמנם פנה לח"כ ישראל רוקח, שטילפן למזכיר ראש-הממשלה. אולם הדבר לא פורסם ברבים, ול"משטרת ישראל לא היה עדיין מושג על כך.

כך נשארה העובדה הבלתי-מערערת: כאשר הגיע אלי תבור, בלחית הקצין והשוטרים, למטה מחוז תל-אביב, לא ידע איש בצמרת המשטרה כי קיימת הטענה שיש קשר בין חטיפת תבור לבין הש.ב.

זוהי העובדה המכרעת, הנותנת את הרקע לכל מה שקרה כעבור כמה דקות במטה המחוז, ברחוב השחר 9, תל-אביב.

★ ★ ★

החוקרים: ש.ב.

ע צב העובדה שבדירתו של תבור הופיע ע.מ.מ. חיים ענטיין היתה מוזרה. הוא לא בא מיד עם הידוע שובו של תבור. בדירה הופיעו תחילה הסמל ביו מן המדור הפ"לילי של המחוז ושוטר במדים, שחיכו לסיום הבדיקה ה"רפואית. עד אותו רגע עוד התנהל הכל בדרך הטבע.

הדבר הבלתי-טבעי הראשון קרה כאשר לפתע עני טין, קצין עליון, במדים, בדירה, הוא התפרץ פנימה בהת"רגשות, סילק כל מי שבא בדרכו, סיים במחירי את בדיקת הרופא, לא נתן לאשתו של תבור למסור לו את הגלולה ש"הרופא ביקש לתת לו, והוציא את תבור מן הדירה כמעט בכוח. צורת התנהגותו של ענטיין, אדם בעל תואר משפטי שאינו ידוע כגס-רוח, דמתה בכל המובנים למאסר חשוד מסוכן.

כשהגיע תבור למטה המחוז, לא חיכו לו האנשים שת"קידם היה לספל במקרה זה: קציני המחלקה הפלילית של האזור, שניהלו את החקירה עד לאיתור רגע, והשקיעו בה את מלוא מרצם וכשרונם.

לעומת זאת ישבו בחדר, כאשר תבור נכנס אליו: רמ"ח מאיר גוביק, ראש המחלקה לתפקידים מיוחדים במטה הארצי: ס.מ.מ. צבי אהרונז, מאותה מחלקה; ואיש בתלבושת אזרחית שהעתונאים הגדירוהו כאחד מראשי הש.ב.

לא נוביק ולא אהרונז הם קציני-משטרה ששקצוץם לחקור עדים או חשודים בעבירות פליליות, ואין להם הכשרה מקצועית לכך. כאנשי המטה הארצי, לא מקובל שיתערבו ב"חקירה שיגרתית, המתנהלת בדרג של נפה. לא היה ספק כי עוד לפני הופעת תבור, הוצאה החקירה מידי אנשי הפלילית ומן הדרג הנפתי, והועברה לדרג המטה הארצי, לידי קצינים שהם חוקרים פוליטיים. מאיר גוביק הוא המקשר הרשמי בין המשטרה לבין הש.ב. צבי אהרונז העיד בשעתו בשבועה כי היה חוקר הש.ב., ויש להניח כי עד היום הוא שייך בדרך זו או אחרת לאותו מוסד.

לאור העובדה שעד אותו רגע איש לא טען כי יש קשר בין החטיפה לבין הש.ב., היה הרכב זה יותר מאשר מוזר. הוא עצמו הצביע בכיוון שהועלה רשמית על-ידי עורכי העולם הזה, במסיבת העתונאים שלהם, יותר מאוחר, רק בשעה 9.30 באותו ערב.

בשעה אחת אחרי חצות, או סמוך לשעה זו, הופיע במקום עמנוס בן-גוריון, סגן המפקח הכללי, ראש אגף האירגון, ה"מכוונה על הקשיים בין המשטרה והש.ב., אך אינו אחראי לאגף החקירות. מתעוררת השאלה: מי יכול היה להורות בשעה כזו לאיש כזה לקחת חלק פעיל בחקירה כה שיגי רתית ורגילה.

★ ★ ★

פשע מוז עוון

א לי תבור טען בהודעתו כי נחטף בידי אלמונים, שהוא חושד כי הם עלולים להיות אנשי ש.ב. או מוסד קשור עמו.

מבחינת ההגיון המשטרי המקצועי, הצטיירה באותו רגע התמונה להלן:

● אם צדק תבור, הרי בוצע פשע חמור לפי סעיף 254

טרה, עבירה שחזור מיוחד מטעם המטה הארצי אוסר אותה בפירוש.

כל העובדות האלה על פעולות המשטרה ואי-פעולותיה, אין להן שום הסבר הגיוני, זולת אחד: שצמרת המשטרה פעלה מתוך מצפון בלתי-ינקי, כאילו חשדה שיש אמת בטענות העולם הזה על הקשר בין החטיפה לבין השב. או מוסד דומה לו. הקירת המשטרה מעוררת את הרושם הגלוי כי לא באה לגלות עקבות, אלא לנהל מערכה פוליטית, ולהתעלם מכך שהעקבות הולכות ומטשטשות.

★ ★ ★

כניעה ללא תנאי

ק ק עז רקע זה אפשר להסביר את פעולת המשטרה למחרת מעצרו של תבור ועד היום — פעולה שאין לה תקדים בהיסטוריה של משטרת העולם, ושגם בארץ יש לה רק תקדים אחד: פרשת הפעילות של יחזקאל סהר נגד הקצין זאב שטיינברג.

המשטרה אירגנה מסע-השמצות רשמי, בגושפנות מפורשת של מטה משטרת ישראל, עלידי מסירת הודעות תכופות מטעם ראש לשכת המפקח הכללי של משטרת ישראל לעתירי נות. אותו איש, רמ"ח יעקוב נש, כתב לפני שנה, במכתב רשמי למערכת העולם הזה (מס' 4/1/6/ש) — 4722, מיום 28.1.57 (28.1.57) כלהלן: "המשטרה אינה נוהגת למסור... ואף לא מוסרת אינפורמציה על החומר שבדיה, כל עוד אין בו הצדקה להביאו בפני שופט".

כל זה נכון, כנראה, כשאין הדבר גוגע למערכת העולם הזה. הפעם נהגה המשטרה בצורה הפוכה: היא מסרה לי עתונות הודעות על תוכן עדותו של אלי תבור, תוך פירור שים משלה, בשעה שלא התכוננה אפילו להביא את האיש לדין על כל אשמה שהיא. אמינות או מרומה. מסתבר כי שומנם וסולתם של המשטרה והשב. עסקו הי שבוע בדגירה על עדותו של אלי תבור, אשר נמסרה במצב של הלם, חוסר-שינה ממושך ורעב, כדי למצוא בה בכל מחיר סתירות כל שהן, על אף התנאים הבלתי-אנושיים בעתונות תוך ציון הסעיפים של החוק הפלילי, לא הרפתה ממסע מבייש זה, והמשיכה לספק מדי יום ביומו הודעות כוזבות לעתונות.

הודעות אלה הן כן מגוחכות וטפלות, עד שאין טעם אף להתחכך עליהן אחרי שחירו של תבור ללא תנאי. אולם מוטב לחזור עליהן ולדון בהן במפורט, בזו אחר זו — ולו גם כדי לחשוף את הפרצוף המוסרי והרמה השכלית של האנשים שהיו מסוגלים לתבאר.

★ ★ ★

חוק, חבטה והליכה

זו רשימת הסתירות-כביכול אשר מצאה המשטרה ב עדותו של תבור, ואותן היא מסרה לפירסום-השמצה ב עתונות:

● "החוקרים הוציאו בשואב-אבק את כל האבק והכלכלו שהיו בשערותיו של אלי תבור. הם מצאו הרבה חול, אך לא מצאו סיבים כל שהם שם... (מעריב, 2 בדצמבר). זה שקר. שום דבר לא הוצא משערותיו של תבור בשואב-אבק. מפקח-ראשון זאב ("בלי") שפירא, הממונה לנשק של מעבדת המשטרה, הוציא בדיק, על פיסת-נייר סתמית, מעט לכלוך משערותיו של תבור. שפירא אינו מומחה בעבודה מדעית זו. הוא לא ערך שום פרוטוקול על הפעולה, לא החתים את הדגם בחותמת-שערה ולא החתים עליו את תבור. כל עוד לא נתקיים משפט, אין שום הוכחה שהדגם שנלקח בצורה כה בלתי-מדעית אמנם הגיע למעבדה, ושימש נושא לבדיקה. התיאור כולו מופרך מיסודו.

● "למה הלך בדגל 4 קילומטרים עד לביתו, ולא שכר מוניית? או מדוע לא יגיש למלון רמת-אביב... כדי לסלף למשטרה או להעולם הזה, ולא ביקש לאספו או לשלוח חכונית... (מעריב, 2 בדצמבר).

מי יכול לדעת כיצד ינהג אדם כשהוא אחוז פחד-מוות, מהומה, לבוש בגדים קרועים, כשמני וגמור עכו שלא למי סור דבר על אשר קרה לו, לא למשטרה ולא למערכת? עתנו של אלי תבור, שהלך ברגל מפני שלא רצה לפגוש איש, מעוררת אימון מוחלט בנסיבות אלה. אין ספק שרצה לחשוב, תוך כדי הליכה, כי להחליט מה לעשות — אם למסור את האמת, ואם לשחק, כפי שציוו עליו חוספיה. הי הסבר הנוסף של תבור, שלא היה לו כסף אלא לשתיית כוס עסיס בקיוסק שזוהה, הוא רק הסבר משני.

● "הרופא המחמלתי שבדק את אליהו תבור לא מצא סימני חבטה בראשו... (מעריב, 2 בדצמבר).

תבור לא טען מעולם במשטרה שקיבל חבטה, הוא טען כי התכופף, איבד את הכרתו ונמשך פנימה. קריעת דש המעיל מעידה על סחיבה חזקה. בלי ספק יתכן שאמנם היה חבטה, במכשיר שאינו משאיר סימנים, כגון מקל-גומי מן הסוג הנפוץ בכמה מן המשטרות, שרותי-הבטחון וכנופיות הי גאונסטרס בעולם. מקל כזה יוצר לחץ על המוח וגורם לי איבוד החושים, מבלי להשאיר סימני-חבטה כשלעצמם. אולם גם זו רק שעררה: תבור עצמו אינו יודע מה קרה, וכל עוד אין הוכחה הפוכה, גירסתו עומדת ללא עירעור.

★ ★ ★

קדימה, נעריים, מכונת אמת

מה מהאשמות המשטרה היו מבוססות על שקרים פשוטים, ונסיון אינפנטילי להולך שולל את דעת הקהל. בין השאר:

נוביק

● "המשטרה אף טוענת, ובקשר לכך נמסרה הודעה מפי הדובר, רמ"ח יעקב נש, כי בדיה עדויות חתומות שלפיהן, טרם נמסרה הודעה רשמית על העדוה של הכתב, הביעו בני משפחתו את הסברה שהוא נחטף על-ידי השב. בני המשפחה העלו סברה זו בנוכחות מכרים בשעת מי-שחקל-קליפס עד שעה מאוחרת בלילה, כאשר בלבם מקונן החשד לחטיפת בנם בידי השב... (למרחב, 5 בדצמבר)

וזו הודעת-שקר המבקשת לסבך משפחה שלמה בהאשמה כאילו עזרה לבנה לבצע חטיפה. אפילו ממציאה המנחנים נסוגו ממנה במהרה. הוריו אלי לא ידעו על החטיפה עד לי בחרת היום בשעה 10.30 בבוקר, כאשר הוחלט להודיע להם על כך, בניגוד לעצת סמל-המשטרה שעסק בחקירה. כאשר עובדה זו הובהרה על-ידי האב, מיהרה המשטרה להכחיש את עצמה, טענה כי הכחנה לא הייתה להוריו אלי, אלא להוריו אשתו. אם הייתה הכחנה כך, מדוע דובר על "חטיפת בן-ס?"

האמת היא שהוריו שולמית תבור, הקבלן לין ואשתו, פצו לו עוד באותו ערב בקדחתנות לשיחורו של אלי. הם לא התייחסו ברצינות לדאגותיה הראשונות של בתם, בשעות הערב המוקדמות, ואמנם המשיכו לשחק קלפים בחברה גדולה, אך לא אמרו מעולם לאיש כי אלי נחטף בידי השב. — דבר שהם עצמם אינם מאמינים בו עד עצם היום הזה (בניגוד להוריו אלי, שהאמינו בכך כבר ביום הראשון בבוקר, ואחוזו באמצעים המתאימים).

כאשר לא נמצא אלי עד חצות, מיהר הקבלן דויד לין לי מערכת. הוא הגיע למשרד בשעה 1 אחרי-חצות, ומכיון שלא סמך רק על בתו, הגיש הוא עצמו בתחת-משטרה אחת חלונה נפרדת על היעלם חתנו. כשנודע לו שיש חשד כי חוגי-ספורט ברחובות מעורבים בדבר, נסע בשעות הקטנות של הבוקר לרחובות, העיר שם את סגן ראש העיר ודרש את התערבות האישית לשיחורו חתנו.

● "נעלי אלי תבור העלו חשד המשטרה כי מקרה החטיפה בוים. הנעליים שנעל תבור לפני לכתו לקולנוע עם רעייתו הם במצב טוב בחלקם העליון, אם כי כוסו בזר ורפש ונמצאו עליהם גם שריטות. לעומת זאת חסרות לנעליים סוליות, ששופספו עד כדי כך שלא נשאר מהן מאומה... (למרחב, 5 בדצמבר).

הודעה תמוהה מאוד. האם ראשי המשטרה הם סנדלרים? מי מוסמך לקבוע איזה חלק של נעל צריך להינזק בהליכה מסוג זה? הדבר תלוי הן בטיב הסוליות, הן בטיב החלק העליון, והן בטיב הדרך עצמה. נעלי של תבור נקנו בי חנות צרפתי לפני שלושת שבועות. שנה. גם הסנדלר של אלי מכיר אותו היטב, ואפשר לבדוק את צורת השפשוף בקלות תוך שיחזור ההליכה במקום — אילו נעשה נסיון כלשהו לאחר אותו.

● "טענה אחרת בפי המשטרה היא כי בהמשך החקירה נאמר לאלי תבור כי בעדותו נתגלו כמה סתירות... ולכן הוצע לו להיבדק במכונת אמת... לאחר זמן הודיע: נמלכתי הוצע לו להיבדק בפי המשטרה אף טוענת, ובקשר לכך נמסרה הודעה מפי הדובר, רמ"ח יעקב נש, כי בדיה עדויות חתומות שלפיהן, טרם נמסרה הודעה רשמית על העדוה של הכתב, הביעו בני משפחתו את הסברה שהוא נחטף על-ידי השב. בני המשפחה העלו סברה זו בנוכחות מכרים בשעת מי-שחקל-קליפס עד שעה מאוחרת בלילה, כאשר בלבם מקונן החשד לחטיפת בנם בידי השב... (למרחב, 5 בדצמבר)

אהרונ

בדעתו, לא אבדק בלי עורך-דין תמיר. לבסוף עמד בדעתו לא להיבדק... (למרחב, 5 בדצמבר).

בצורה זו אפשר להולך שולל הדיסנות, אך לא מי שיש לו אפילו מושג קלוש על מהותה של אותה מכונה הקרויה בניב העממי (שלא בצדק) "מכונת אמת". מכונה זו אינה מגלה אמת בדרך פלא. היא מודדת פעולות שונות של הגוף, כגון לחץ-דם, בשעת החקירה. אין לנתונים אלה ערך בפני עצמם. הם הופכים לחומר (וגם זה מפוקפק) רק בידי האיש המפעיל את המכונה, המעריך את התוצאות, ולא תיתכן שום ביקורת אמיתית על דבריו של איש זה. שום בית-משפט אינו מקבל חומר זה ואינו מתחשב בו.

המומחה של משטרת-ישראל, שהיה מנתח את הנתונים, אינו אלא אותו צבי אהרונ, איש השב, לפי עדות עצמו, שייחס לאלי את כל האשמות הבדויות. אלי הביע את רצונו להיפגש תחילה עם פרקליט, רק לאחר שראה כי נוהגים בי כחשוד ולא כמתלונן.

★ ★ ★

הפשע הבת-רמוש

אר טענות המשטרה עד מה, מוזרות לא פחות. הן יכולות להעלות רק חיוך על השפתיים.

● "בהמשך החקירה התחזק והלך סירובו לשתף פעולה עם חוקרי... (למרחב, 4 בדצמבר).

כן, אבל מתי? במשך 16 שעות של התעללות גופנית ופשי, שיתף אלי פעולה עם המשטרה, סיפר פעם אחרי פעם את איתו עדות מפורטת. רק אחרי חקירה רצופה זו, כשה-משטרה כבר הודיעה בפומבי, בהודעה למעריב, כי היא טוענת שהחטיפה בווימה על-ידי אלי או חבריו לעבודה, נשתכנע אלי בצדק כי כל כונת החקירה לא הייתה אלא לספק חומר השמצה לעתונות. רק אז הודיע על סירובו, אותו ניסח לי מחרת היום בהודעה שעוררה הד רחב בארץ.

● "את החטיפה אי-אפשר היה (לדברי המשטרה) לבצע בצורה שתוארה על-ידי מר תבור... (חרות, 6 בדצמבר).

ישנם בארץ כמה אלפי אנשים הזוכרים חטיפות שבוצעו בדיק באותה דרך, על-ידי אותם האנשים עצמם: תקופת הי "סיוון". לזוגמה: חברי-הכנסת לשעבר אליהו לנקין, ממפקדי אצ"ל, נחטף לאור היום ברחוב בן-יהודה בירושלים, על-ידי קדרון איש הש"י של ההגנה, כיום פקיד בכיר בממשלת ישראל, שהוביל אותו במכונית ישר למרכז הכולשת הב-ריסית.

ערב הבחירות לכנסת עמד העתון הבוקר לפרסם כתבה גדולה על מבנה השב. — כתבה שהייתה מדויקת עד להפ-ליא. היא לא פורסמה לפי דרישתו הקיצונית של משה שרת, או ראש-הממשלה, שאיים שבמקרה שתפורסם, לא יוכנסו הציונים-הכלליים לעולם לשום קואליציה (העולם הזה 1028). החומר הומצא להבוקר על-ידי כתבו, צבי אלדובי, כעבור זמן קצר נחטף אלדובי בצאחו מן המערכת, הוכנס בשיטה דומה למכונית ונלקח לחקירה, בה איימו עליו החוספים אימים מרחיקי-לכת. אלדובי נסע לארצות-הברית.

● "קשה לנו (למשטרה) להבין, למשל, שאחד מחוספיו של אלי תבור הופיע בפניו בגלוי. הדבר אינו נראה הגיוני. מאחר שהאדם תואר על-ידי תבור כמדבר במבטא צברי מוב-הי, כלומר אדם שאפשר לפגשו ברחוב או בבית-קפה ולהי-כיר... (חרות, 6 בדצמבר).

ההגיון של מלים אלה מעיד על רמתו השכלית של הדובר, אולם תוכנו מתמיה עוד יותר: האם מלתון החוקר על מבצ-ערהפשע, שלא היו די זהירים או די מושלמים? ומה היה לחוספים לחשוש, לאור פעולותיה של משטרת-ישראל הי שבוע?

ואם נבונים דברי החוקר, מדוע לא נעשה הדבר שהוא רמז עליו: לקחת את אלי תבור לבתי-הקפה הידועים כמשכח ל-יסודות מסוג זה, או למיעדונים המתאימים, כדי לנסות ול-זהות את האיש?

★ ★ ★

עצבנות וממסום משווע

הטענות המבולבלות והילדותיות האלה מוכיחות לא רק את כונת צמרת המשטרה, אלא גם על רמתו המידרדרת של מוסד זה בחודשים האחרונים, ואת עצבנותו הגוברת.

אילו היו אותם האנשים קצת יותר פקחים, לא היו מגלים את כוונותיהם באותה שקיפות. הם היו נוהגים, לפחות למר-אית עין, כפי שהיה צריך לנהוג, עורכים חקירה מסועפת מדומה, שומרים כלפי חוץ על הגנינות האלמנטרית — ומכ-ריוס לבסוף על אותם החשדות הנפסדים. אולם מאז הפך עמוס בן-גוריון לאיש הקובע במשטרה, מורגשת רמתו הי אישית בכל פעולותיה. הסימסום המשוער המבצב מתוך התנהגות צמרת המשטרה בפרשה זו, מקל בהרבה על מבק-שי-האמת.

דבר בלתי-נשמע בעולם הוא כי קציני-משטרה מוסרים לי עתונות חומר המאשים אורחים פרטיים בעבירות אשר אין הם מתכוונים להביא לבית-המשפט, תוך כדי הודאה שאין שום הוכחות להאשמה. בלי כל קשר לעצם פרשת תבור על צדיה השונים, וזהי סכנה ציבורית ממאירה, האורח המותקף אינו יכול להתגונן בפני הודעות שהן "מחוסנות" במובן החוק, ואינו מאפשרות תביעה של הוצאת-דיבה.

הציבור אינו יכול לעבור לסדר-היום על תופעה חדשה זו של משטרה, המנהלת מסע-תעמולה פרטיים, לפי דפוסי-מפלגתיים. השבוע נראה בעליל כי מוסד זה הפך למפלגה במדים, המנהלת מאבקים פרטיים, פורעת חשבוניות אישיים וחלק מרכזי מפעולותיה מוקדש להאדיר את שם מפקדיה ולספק את תאוות הנקם שלהם. אם לא תאזור הכנסת עוז לשנות את פני הדברים, יביא הדבר אסון למדינה.

העולם הזה

תבוא במעצב